

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

Muotoilun koulutusohjelma / kaluste- ja sisustussuunnittelu

Tytti Hermunen

LOUNGE-TILAN SISUSTUSSUUNNITELMA M/S TALLINK STAR -
PIKALAIVAAN

Opinnäytetyö 2010

TIIVISTELMÄ

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

Kaluste- ja sisustussuunnittelu

HERMUNEN, TYTTI

Opinnäytetyö
Työn ohjaaja

Toimeksiantaja
Huhtikuu 2010
Avainsanat

Lounge-tilan sisustussuunnitelma M/S Tallink Star -
pikalaivaan

40 sivua + 19 liitesivua

sisustusarkkitehti SIO Heikki Lindroos, sisustusarkkitehti
Heikki Mattila, sisustussuunnittelija SI Pirjo Mattila
Aprocos Ky

julkinen tila, laivasisustaminen, lounge, toimintatutkimus

Lounge-tilan sisustussuunnitelma Itämerellä liikennöivään Tallink Stariin havainnollistaa, kuinka haasteellista ja moniulotteista on suunnitella pikalaivan sisätilaa. Pikalaiva on julkinen tila, joka toimii ensisijaisesti nopeana kulkuvälineenä ja samalla elämyksiä tuottavana vapaa-ajanviettopaikkana. Laivan tulee miellyttää ja palvella hyvin vaihtelevaa kohderyhmää, sillä matkustajilla on hyvin erilaisia tarpeita ja odotuksia laivan toimintojen ja matkustamisen suhteen. Hyvien palveluiden ja nopean liikennöinnin lisäksi nykypäivän matkustajat arvostavat yhä enemmän myös laivan visuaalista ilmettä ja tilan luomaa vaikutelmaa, joihin sisustussuunnittelulla voidaan vaikuttaa. Laivan sisätilat tuottavat itsessään elämyksiä, ja sisustus voi toimia laivan yhtenä kilpailuvalttina suhteessa muihin aluksiin.

Sisustussuunnitelma kohdistuu Tallink Starin yhdeksännen kannen keulatilaa, jossa on tällä hetkellä Sunset Bar -drinkkibaari. Drinkkibaarin on suunnitellut alun perin sisustusarkkitehtitoimisto Aprocos Ky, joka ehdotti kyseistä tilaa opinnäytetyöaiheeksi ja oli mukana suunnitteluprosessissa. Uuden suunnitelman myötä tilasta tulee lounge eli rento ja miellyttävä oleskelu- ja kohtaamistila. Sisustussuunnitelmassa tila huomioidaan esteettisyyden, toimivuuden, turvallisuuden ja viihtyisyyden näkökulmista, eli tila suunnitellaan kokonaisvaltaisesti. Suunnitelma on konsepti, ja se suuntaa tulevaisuuteen. Suunnitelma tavoittelee siis ratkaisuja, joilla laivasisustamista voidaan kehittää niin visuaalisesti kuin rakenteellisesti. Tutkimusstrategiana on toimintatutkimus, jossa suunnittelija toimii aktiivisena osallistujana ja valintojen tekijänä. Tutkimus käsitteellistää laivasisustamista vertailemalla nykypäivän pikalaivojen sisustuksia. Sisustuksien vertailu tuo esille laivasisustamisen yleisiä piirteitä, kuten erilaisten teemojen käytön sisustuksen visuaalisena keinona.

Suunnitteluprosessi alkaa kolmen eri teeman määrittelyllä lounge-tilan sisustusta varten. Teemat ilmentävät erilaisia tunnelmia, joihin värit, valo, muodot, materiaalit ja kalusteet yhdessä vaikuttavat. Teemat luovat suunnittelulle pohjan, josta prosessi etenee erilaisten visuaalisten ratkaisujen ja toimivuuden hahmottamisen kautta lopulliseen suunnitelmaan, joka esitellään havainnollisesti erilaisten dokumenttien avulla.

ABSTRACT

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

University of Applied Sciences

Furniture and interior design

HERMUNEN, TYTTI

Bachelor's Thesis

Supervisor

Commissioned by

April 2010

Keywords

Interior design for the lounge of the fast ferry Tallink Star

40 pages + 19 pages of appendices

interior architect SIO Heikki Lindroos, interior architect

Heikki Mattila, interior designer SI Pirjo Mattila

Aprocos Ky

action research, lounge, public space, ship interior design

The interior design for Tallink Star, a fast ferry operating in the Baltic Sea, demonstrates the challenging and multidimensional sides of ship interior design. A fast ferry is a public space that functions both as a marine vehicle and a leisure space. A ferry must meet the demands of various passengers and fulfil different expectations. In addition to good service and fast traffic, modern passengers are paying more and more attention to the visual and spatial appearance of a ferry, which is affected by interior design. The interior of a ferry creates experiences itself and the design can be a valuable asset to a ferry in the cruise industry.

The design is directed towards the bow in the ninth deck of Tallink Star. At present, the place in question functions as a bar called Sunset Bar. The bar was designed by Aprocos Ky, an interior architectural office that suggested it for the bachelor's thesis and also guided the process. Due to the new design, the place becomes a relaxing and comfortable lounge. The design observes the space through aesthetics, functionality, safety and pleasure. The design is a concept heading for the future and it seeks to improve visual and structural solutions for the ship interior design. The project follows the strategies of action research in which the designer is an active participant in the process. The research analyses the ship interior design by comparing modern fast ferries, which results in finding general features for the design.

The design process begins with defining three themes that express different atmospheres through colours, light, shapes, materials and furniture. After the themes are established, the design develops towards the final design by processing different visual and functional alternatives that are demonstrated in various design documents.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	6
1.1	Sisustussuunnitelma pikalaivan ehdoilla	6
1.2	Suunnitelman tavoitteet	7
2	SUUNNITELMAA TUKEVA TUTKIMUSTYÖ	9
2.1	Aiheen käsitteellistäminen ja rajaaminen	9
2.2	Toimintatutkimus osana sisustussuunnitelmaa	11
2.3	Tutkimusaineiston analysointi	12
2.4	Luotettavuuden arviointi	13
3	SUUNNITTELUN KONTEKSTI JA LÄHTÖKOHDAT	14
3.1	Aprocos Ky	14
3.2	Kohteena M/S Tallink Star	14
4	SUUNNITTELUPROSESSI	17
4.1	Laivan asettamat haasteet lounge-tilalle	17
4.1.1	Merellä liikennöinti	18
4.1.2	Paloturvallisuus	18
4.2	Lounge-tila	20
4.3	Teemojen käyttö laivasisustamisessa	20
4.4	Teeman hahmottelu ideaplanssien avulla	24
4.4.1	Golden Black Lounge	24
4.4.2	Aqua Lounge	26
4.4.3	Light Lounge	27
5	ICE LOUNGE – LOPULLINEN SUUNNITELMA	29
5.1	Visuaalisuus rakentuu teeman ympärille	29
5.2	Tilanjako ja toimivuus	31
5.3	Kalusteet ja materiaalit	32
5.4	Valaistuksen keinot	34
6	PROSESSIN ARVIOINTI	35
	LÄHTEET	37

LIITTEET

- Liite 1. Tallink Star – Sunset Bar
- Liite 2. Golden Black Loungen ideaplanssi
- Liite 3. Golden Black Loungen sisustus pohja
- Liite 4. Aqua Loungen ideaplanssi
- Liite 5. Aqua Loungen sisustus pohja
- Liite 6. Light Loungen ideaplanssi
- Liite 7. Light Loungen sisustus pohja
- Liite 8. Jää-aiheen luonnostelu
- Liite 9. Ice Loungen sisustus pohja
- Liite 10. Baaritiski
- Liite 11. Pitkä ikkunaseinä
- Liite 12. Projektit A-A ja B-B
- Liite 13. Keulatila ja rahat
- Liite 14. Moduulisohva
- Liite 15. Kaareva ikkunaseinä
- Liite 16. Projektit C-C ja D-D
- Liite 17. Paneeliseinä
- Liite 18. Kalusteet ja materiaalit
- Liite 19. Valaistus

1 JOHDANTO

1.1 Sisustussuunnitelma pikalaivan ehdoilla

Opinnäytetyöni tavoitteena oli luoda lounge-tilan sisustussuunnitelma Itämerellä liikennöivään M/S Tallink Star -pikalaivaan. (Kuva 1) Sain aiheen helsinkiläiseltä sisustusarkkitehtitoimistolta, Aprocos Ky:ltä, joka on suunnitellut kyseiseen tilaan Sunset Bar -nimisen drinkkibaarin vuonna 2007. Suunnitelmani on tehty samaan tilaan kuin Sunset Bar, eli Starin yhdeksännen kannen keulatilaan. Uusi suunnitelma toimii siis uutena ehdotuksena tilan käytöstä, toiminnoista ja sisustuksellisesta ilmeestä. Sisustusarkkitehti Heikki Mattila ja sisustussuunnittelija Pirjo Mattila toimivat ohjaajinani Aprocos Ky:n puolesta ja Kymenlaakson ammattikorkeakoulusta ohjaajanani oli sisustusarkkitehti Heikki Lindroos. Koska laivojen sisustussuunnittelu ja suunnitelmien konkreettinen toteuttaminen vaativat yhä kehittämistä ja tehostamista, Aprocos Ky ehdotti kohdetta opinnäytetyöni aiheeksi. Noin kolme kuukautta kestänyt, monivaiheinen suunnitteluprojekti alkoi tammikuussa 2010.

Kuva 1. Tallink Star (Aprocos Ky 2007)

Aiheen kiinnostavuus perustuu sisustettavan kohteen moninaiseen funktioon ja laivan asettamaan haasteelliseen ympäristöön. Pikalaiva toimii ensisijaisesti nopeana kulkuvälineenä mutta samalla myös elämyksellisenä vapaa-ajanviettopaikkana, minkä johdosta suunnittelijan on löydettävä ratkaisuja, jotka palvelevat hyvin erilaisia matkustajia, kuten työmatkalla liikkuvia business-matkustajia, rekkakuskeja ja shoppailijoita. Haasteita luo myös laivan arkkitehtuuri, tässä tapauksessa sisätila, joka poikkeaa muodoltaan, mitoiltaan ja materiaalivaatimuksiltaan muista julkisista tiloista. Suunnittelijan on siis huomioitava esimerkiksi laivan paloturvallisuus, laivan yleinen turvalli-

suus ja merenkäynti, jotka vaikuttavat suoraan sisustuksen materiaalivalintoihin ja rakenteisiin. Pikalaiva tarjoaa siis suunnittelijalle mielenkiintoisen tilan, joka sisältää sekä suunnittelua rajoittavia että suunnittelijan taitoja syventäviä tekijöitä, mikä tekee aiheesta motivoivan ja monipuolisen.

1.2 Suunnitelman tavoitteet

Projektin lähtökohdat ja tutkimus perustuvat nykyhetken laivoihin ja niiden sisustukseen, mutta itse suunnitelma tähtää tulevaisuuden laivasisustamiseen. Suunnitelman kautta pyrin siis rikkomään traditioita ja luomaan uusia ratkaisuja laivasisustamiseen. Tavoitteenani on käsitellä lounge-tilaa kokonaisvaltaisesti huomioiden sisustuksen visuaaliset mahdollisuudet ja tilan toimivuus samanaikaisesti. Vaikka kyseinen keulatila antaa suunnittelulle rajoja, yritän tehdä suunnitelman, joka toimisi pikalaivoissa yleensä, ei pelkästään Tallink Starissa. Keulatila toimii siis arkkitehtonisena raamina, jonka sisällä kehitän ideoita ja ratkaisuja, jotka eivät ole tiettyyn laivaan sidottuja. Tilan toiminto tulee uuden suunnitelman myötä muuttumaan Sunset Barista rennoksi ja kutsuvaksi oleskelutilaksi, loungeksi. (Kuva 2) Toiminnon muuttumisen vuoksi en täten pohjaa suunnitelmaani tilan nykyisiin ratkaisuihin, vaan pyrin hahmottamaan tilan aivan uudesta näkökulmasta.

Kuva 2. Sunset Bar

Yhtenä tavoitteenani on suunnitella osa sisustuksesta mahdollisimman valmiista elementeistä, moduuleista, jotka olisivat suunnitelman varsinaisessa toteuttamisvaiheessa helppoja ja nopeita asentaa paikoilleen. Työn ohjaaja Heikki Mattila ehdotti kyseisten moduuliratkaisujen huomioimista suunnitelmassa, sillä niiden kehittäminen tehostaisi muuten niin työlästä laivan sisätilan kokoamista.

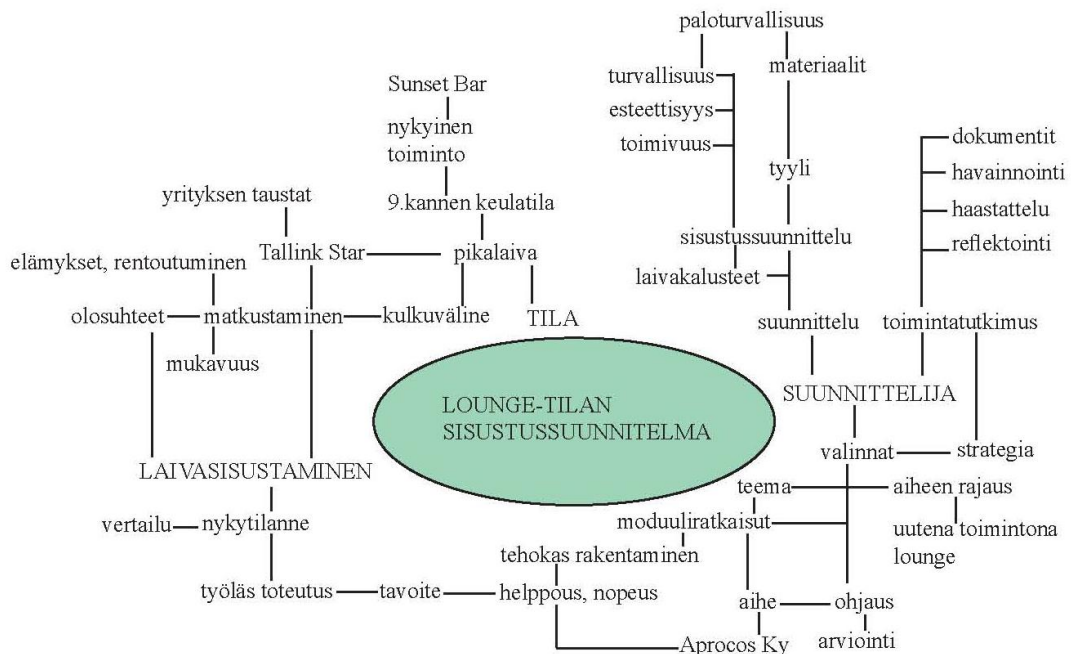
Suunnitelman alkuvaiheessa tutkin myös sitä, mistä laivasisustuksien tunnelmia hallitsevat teemat ovat peräisin. Laivojen sisustukset koostuvat lähes poikkeuksetta erilaisista teemoista, jotka on johdettu esimerkiksi tietystä värimaailmasta, kulttuurista tai historiasta. Teemojen vertailussa käytän esimerkkeinä Starin lisäksi Tallink Siljan Superstar- ja Superfast-pikalaivoja ja Viking Linen Viking XPRS-pikalaivaa. Edellä mainitut alukset muistuttavat kokoluokaltaan ja funktioiltaan Staria, joten ne soveltuvat havainnollisesti vertailun kohteiksi.

Painotan työssä produktiivista osaa, jossa pyrin kuvailemaan tarkasti koko suunnitteluprosessin etenemisen ja prosessin pohjalta syntyvän lopullisen suunnitelman, jota tukee tutkimukseni laivatilojen sisustamisesta. Työn lopputulokset koostuvat dokumenteista, kuten luonnoksista, teknisistä kuvista, esityskuvista ja kaluste- ja materiaaliplansseista, joilla havainnollistan suunnitelman tyyliä ja toimivuutta. Pyrin projektin kautta saamaan uusia työkaluja omaan suunnittelutyöhöni ja avartamaan omaa näkemystäni erityisemmän julkisen tilan käsittelyyn, jota laivasisustaminen edustaa. Ammatillinen osaamiseni punnitaan kyseisessä suunnitelmassa juuri haastavan tilan käytössä, kalusteiden rakenteiden ja materiaalien valitsemisessa ja lounge-tilan visuaalisen ilmeen määrittelemisessä.

2 SUUNNITELMAA TUKEVA TUTKIMUSTYÖ

2.1 Aiheen käsitteellistäminen ja rajaaminen

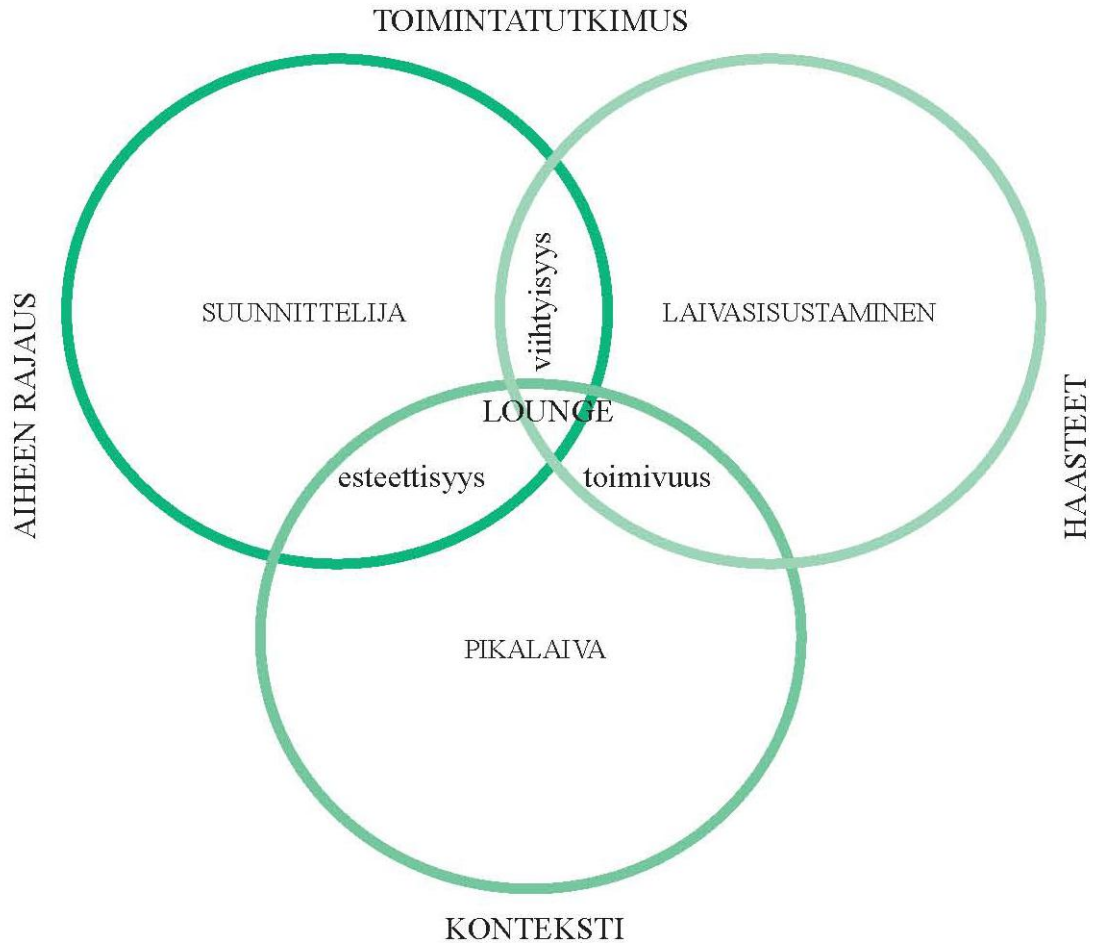
Aiheen rajausta varten aloin etsiä olennaisimpia suunnitteluun vaikuttavia osatekijöitä käsitekartan ja viitekehyksen avulla. Pyrin siis käsitteellistämään ja samalla hahmottamaan tutkimaani ilmiötä, lounge-tilan sisustussuunnittelua (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 146). Käsitekartan keskellä on itse suunnitelman tavoite, lounge-tila, ja sen ympärillä kolme tavoitteeseen vaikuttavaa tekijää, jotka ovat tila, suunnittelija ja laivasisustaminen. (Kuva 3) Käsitekartta on hyvin vapaamuotoisesti koottu ja sen tarkoituksena on jäsentää aihetta tekijäryhmiin, joita pohdin projektin alkuvaiheessa.

Kuva 3. Käsitekartta

Jotta aihe rajautuisi vielä tarkemmin, hahmottelin aiheen viitekehyksen, joka kuvastaa havainnollisemmin eri tekijöiden välisiä yhteyksiä toisiinsa (Anttila 1998, 96). Tätä vuorovaikutusta kuvaa viitekehyksen kolme ympyrää, joiden tekijät, suunnittelija, laivasisustaminen ja pikalaiva, ovat limittäin toisiinsa nähden. (Kuva 4) Kaikki viitekehyksen kolme tekijää rajaavat aihetta omalla tavallaan. Ensimmäisenä on suunnittelija, joka rajaa aiheen ja tutkimuksellisen lähestymistavan. Toisena tekijänä on laivasisustaminen, joka asettaa haasteensa erityisenä sisustussuunnittelun alana suunnittelun keinoihin, kuten esimerkiksi materiaalivalintoihin. Kolmantena on itse suunnittelun

kohde, Tallink Star -pikalaiva, joka toimii koko suunnittelun konkreettisena ja fyysisenä rajana. Ympyröiden yhtymäkotien määreet, esteettisyys, viihtyisyys ja toimivuus, luonnehtivat keskellä olevaa suunnitelman ja tutkimuksen päätavoitetta, lounge-tilaa.

Kuva 4. Viitekehys

Käsitekartta ja viitekehys hahmottavat aiheen kontekstin ja laajuuden. Niitä tarkemmin tutkimuksen lopullista tavoitetta kuvaa käsitteistä johdettu tutkimuskysymys, joka on: ”Miten suunnitella pikalaivaan lounge-tila, jossa esteettisyys, viihtyisyys ja toiminnallisuus kohtaavat luoden kokonaisvaltaisen sisustuksen?”. Kyseistä pääkysymystä tarkentavat alakysymykset: ”Mistä tekijöistä laivojen sisustussuunnittelu koostuu?” ja ”Millä keinoilla nykyistä laivasisustamista voidaan uudistaa ja kehittää?”. Pääkysymys fokuoiteuu itse suunnitelmaan, ja alakysymyksiin vastaamalla pyrin löytämään yleistä tietoa laivasisustamisesta ja sen mahdollisesta kehittämisestä.

Tutkimusotteeni on kvalitatiivinen, eli pyrin kuvailemaan tutkimaani aihetta, lounge-tilan sisustussuunnitelmaa ja itse laivasisustamista, mahdollisimman kokonaisvaltai-

sesti (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 161). Tutkimuksen tarkoituksena on nimenomaan etsiä vastauksia ja täsmentää tutkimusongelmaa prosessin edetessä. Täten projektin alkuvaiheen tutkimuskysymykset myös muuttuvat ja tarkentuvat alkuperäisistä muodoistaan. (Kiviniemi 1999, 69.)

2.2 Toimintatutkimus osana sisustussuunnitelmaa

Tutkimuskysymysten hahmotuttua valitsin tutkimuksen varsinaiseksi lähestymistavaksi toimintatutkimuksen, joka on strategiana joustava ja muutoksiin mukautuva (Anttila 1998, 322). Suunnitelma syntyy muuttuvassa prosessissa, jossa suunnittelu, toiminta ja arviointi vuorottelevat sykleittäin. Aluksi siis määrittelin suunnitelman tavoitteen, sitten tein eri vaihtoehtoja sisustussuunnitelmasta ideaplanssien ja luonnostelun avulla, ja nämä ideat jalostuivat ohjaajilta ja työn tilaajalta saadun palautteen myötä lopulliseksi suunnitelmaksi. (Anttila 2005, 442.) Tutkijana olin aktiivisena toimijana, joka tekee tulkintoja omasta, valitsemastaan näkökulmasta. Rajasin alustavan aiheen jo projektin alkuvaiheessa ja tein valintoja, jotka veivät suunnitelmaani eteenpäin. Tein tutkijana siis aloitteita ja vaikutin siten suoraan itse suunnitelmaan. (Heikkinen 2007, 205.) Kuten kvalitatiivisessa tutkimuksessa yleensä, myös toimintatutkimuksessa tutkija tekee subjektiivisia valintoja ja toimii näin yhtenä aineistonkeruun välineenä (Kiviniemi 1999, 78).

Toimintatutkimuksen prosessiin vaikutti myös työn tilaajan, Aprocos Ky:n, asettamat tavoitteet ja toiveet ja ohjaajien antama kritiikki. Projektia kuvaa yhteisöllisyys, jossa kaikki tutkimukseen kuuluvat osapuolet vaikuttavat prosessin kulkuun ja täten koko projektin lopputulokseen, valmiiseen sisustussuunnitelmaan. Prosessissa yhdistyvät sekä suunnittelijan oma että muiden osallistujien reflektiivinen ajatustyö. Prosessi on vuorovaikutteista, joten eri osallistujien näkemykset eivät sulje pois toisiaan. (Heikkinen & Jyrkämä 1999, 50.) Reflektiivisen ajattelun kautta kaikki osapuolet tarkastelevat siis kriittisesti kokemuksiaan ja esittämiään näkemyksiään (Heikkinen 2007, 201).

Toimintatutkimuksen lailla oma tutkimukseni kohdistuu hyvin käytännönläheiseen ongelmaan, joka on lounge-tilan sisustussuunnitelman laatiminen. Koska laivojen sisustussuunnittelu kaipaa kehittämistä erityisesti työlään toteutuksen vuoksi, Aprocos Ky ehdotti aihetta suunnitelmaa varten. Suunnitelman kautta saavutetuille tuloksille oli täten konkreettinen tarve, mikä kuuluu myös toimintatutkimuksen luonteeseen (Anttila 2005, 440).

2.3 Tutkimusaineiston analysointi

Valmis suunnitelma on uusi vaihtoehto, joka tarjoaa kehittävän ehdotuksen laivasisustamisen nykyisiin haasteisiin. Uusi suunnitelma tähtää tulevaisuuteen, mutta samalla se hyödyntää laivasisustamisen nykytilaa, mikä näkyy suunnitelman rinnastamisella jo olemassa oleviin laivasisustuksiin. (Heikkinen 2007, 209.) Eri laivojen sisustuksien rinnastaminen ja vertailu ovat osa tutkimusaineistoa, jonka kautta hahmottelin laivasisustamisen yleisiä piirteitä, kuten teemojen käyttöä laivojen sisustuksien määrittämisessä. Teemojen erittely auttoi minua ymmärtämään laivasisustamisen lähtökohtia ja antoi samalla työkaluja omalle suunnittelutyölle. Päätin aineistosta, että teemojen käyttö on yksi laivasisustamisen lähestymistapa. Vasta aineistonkeruun ja eri esimerkkien kartoittamisen jälkeen pystyin hahmottamaan, mitä uutta oma suunnitelmani voisi alalle tarjota.

Suunnitelmani lähtee liikkeelle jo olemassa olevista suunnitelmista ja laivainteriöistä, eli suunnitelma on aineistolähtöistä. Kootusta aineistosta poimin olennaisimmat tekijät, jotka vaikuttavat laivojen sisustuksiin. Tekijöiden käsitteellistämisen kautta luon uuden vaihtoehtoisen suunnitelman, joka sekä huomioi teemojen käytön tradition että on valmis rikkomaan sen. Tutkimus noudattaa siis induktiivista päättelyä, jossa yksittäisten tapausten kautta tutkija hahmottaa aiheesta yleisiä piirteitä, jotka luovat pohjan tutkimukselle. (Anttila 1998, 135.)

Tutkimusaineisto koostuu laajasta kuva-aineistosta, joka sisältää materiaalia muista laivoista, ravintoloiden, baarien ja lounge-tilojen sisustuksista ja itse kohteesta, Tallink Starin yhdeksännen kannen keulatilasta. Kuvien lisäksi aineistoon kuuluvat laivan tekniset kuvat, jotka sain Aprocosilta jo aiheen valinnan yhteydessä. Teknisiin kuviin sisältyvät pohjapiirustus ja projektiokuvat. Ideointivaiheessa keräsin myös muuta kuvamateriaalia, joiden kautta aloin hahmotella sisustuksen tunnelmaa, tyyliä ja värimaailmaa. Kokosin kyseisistä kuvista ideaplanssit, joiden avulla pohdin mahdollista teemaa suunnitelmaa varten.

Laivan sisustussuunnittelu oli minulle projektin alkaessa melko vieras ala, joten haastattelin Heikki ja Pirjo Mattilaa, joilla on laivoista ja sisustussuunnittelusta vuosikymmenien kokemus ja ammattitaito. Näin kartutin hyvin konkreettista tietoa juuri suunnittelutyötä varten. Haastattelu oli strukturoitu, eli kysymykset oli etukäteen jäsennelty. Kysymykset olivat avoimia, joten haastateltavat saivat vastata niihin vapaas-

ti, omin samoin. (Anttila 1998, 230.) Haastattelu oli suunnattu asiantuntijoille, eli haastateltavat oli valittu erityisesti niin, että saadut vastaukset tukevat tutkittavaa ilmiötä (Anttila 1998, 233).

2.4 Luotettavuuden arviointi

Tutkimuksen luotettavuudesta kertoo tutkimuksen validiteetti eli se, kuinka hyvin tutkimuksessa saavutetut tulokset vastaavat todellisuutta (Heikkinen, Huttunen & Kakori 1999, 113). Toimintatutkimuksen validiteettia on kritisoitu, koska kyseinen tutkimusstrategia perustuu juuri tutkijan subjektiivisiin ja arvosidonnaisiin tulkintoihin (Heikkinen 2007, 205). Tutkimuksessani teemojen käytön analysointi perustuu siihen, että olen keräämäni aineiston pohjalta tulkinnut, että teemat hallitsevat laivasisustamista. Tutkimusotteeni on vuorovaikutteinen, eli toisaalta aineisto vaikuttaa valintoihini ja toisaalta tutkijana valitsen tutkimani aineiston (Anttila 2005, 470). Toimintatutkijana en siis edes pyri kuvaamaan aihettaan ulkopuolisesti ja objektiivisesti vaan osallistuvana subjektina. Tuottaako toimintatutkimus täten edes validia tietoa? Miten voin itse parantaa toimintatutkimukseni validiteettia?

Tutkimusaineiston kohdalla luotettavuus tarkoittaa sitä, että aineisto on oleellista ja käsittelee juuri tutkittavaa ilmiötä (Anttila 2005, 470). Tutkimukseni aineisto koostuu muun muassa eri pikalaivojen sisustuksista ja asiantuntijoilta saaduista näkemyksistä, joiden avulla pyrin löytämään vastauksia lounge-tilan sisustussuunnitelmaa varten. Määrittelemieni käsitteiden ja aiheen rajauksen kautta olen tuonut ilmi ne tekijät, jotka liittyvät olennaisesti tutkimukseeni. Tutkimuksen luotettavuuden vahvistamiseksi olen hyödyntänyt triangulaatiota, joka tarkoittaa useiden rinnakkaisten tutkimusmenetelmien käyttöä, kuten vertailua ja haastattelua aineistonkeruumenetelminä (Anttila 1998, 417). Myös toimintatutkimuksen yhteisöllinen luonne vahvistaa validiteettia, sillä huomioin ohjaajilta ja tilaajalta saadun palautteen systemaattisesti prosessissa, eli en tee tutkimustani yksin, vaan valintoihin vaikuttavat kaikki tutkimuksen osapuolet (Anttila 1998, 415). Ennen kaikkea tutkimuksen toteutuksen tarkka raportointi kohentaa tutkimuksen validiteettia (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 232). Raportointi käsittää muun muassa tutkimuksen aiheen, tavoitteet, kontekstin ja prosessimaisen suunnittelutyön kuvaamisen alun luonnoksista eri vaihtoehtoihin ja sitä kautta lopulliseen, valmiiseen suunnitelmaan.

3 SUUNNITTELUN KONTEKSTI JA LÄHTÖKOHDAT

3.1 Aprocos Ky

Projektin aiheen, pikalaivan sisustussuunnitelman, sain sisustusarkkitehtitoimisto Aprocos Ky:ltä, jonka vanhemmat suunnittelijat ja omistajat Heikki ja Pirjo Mattila olivat työn ohjaajinani. Mattilat ovat alun perin valmistuneet rakennuspiirtäjiksi, opiskelleet sisustusalaan Taideteollisessa korkeakoulussa, työskennelleet sitten rakennuspiirtäjinä ja nykyään suunnittelijoina Aprocos Ky:ssä. He vastaavat sekä toimiston projekteista ja asiakashankinnoista että ohjaavat nuorempia suunnittelijoita. (Mattila & Mattila 2010.)

Aprocos Ky on perustettu 1986 ja sen toimitilat sijaitsevat Helsingissä, Paciuksenkuja 1:ssä. Heikki ja Pirjo Mattilan lisäksi yrityksessä on viisi työntekijää, jotka kaikki tekevät suunnittelutöitä. Yritys suunnittelee sisustuskonsepteja erityisesti kaupan alan julkisiin tiloihin, eli kauppakeskuksiin, tavarataloihin ja myymälöihin ja sisustuksia matkustajalavoihin. Viime vuosien kaupan alan referenssejä ovat muun muassa Sokos-tavaratalot ja Emotion-myymälät. Laivojen sisustussuunnitelmien referenssejä ovat muun muassa Tallink Silja Oy:n uusimmat risteilyalukset Tallink Star ja Tallink Galaxy (nykyisin Silja Galaxy). (Mattila & Mattila 2010.)

Laivojen sisustussuunnitelmissa Aprocos Ky voi käsitellä kaikkia laivan tiloja. Yritys määrittelee matkustajatiloihin yleensä kaikki pintamateriaalit ja tiloihin teetettävät kiintokalusteet ja irtokalusteet. Yritys laatii myös laivan valaistus- ja valaisinsuunnitelmat ja valitsee tarvittaessa laivan tiloihin pöytätekstiilit, taideteokset ja viherkasvit. Aprocos Ky on monesti ollut mukana myös laivatilojen logo-suunnittelussa ja jopa laivan ulkodesign-suunnittelussa. (Mattila & Mattila 2010.) Yritys sisustaa laivoja siis hyvin kokonaisvaltaisesti ja monipuolisesti.

3.2 Kohteena M/S Tallink Star

Suunnitelma sijoittuu Tallink Silja Oy:n pikalaivan Tallink Starin yhdeksännen kannen keulatilaan. (Liite 1) Tilassa toimii tällä hetkellä Sunset Bar -drinkkibaari, jossa on tilaa noin 240 matkustajalle ja pinta-alaa noin 400 m². (Kuva 5) Tilan on suunnitellut Aprocos Ky vuonna 2007, jolloin Tallink Star valmistui Aker Finnyardsin Helsingin telakalta (Tallink Silja Oy 2010). Uusi suunnitelma muuttaa tilan nykyfunktioita,

baaria, ”olohuonemaiseksi” levähdystilaksi, loungeksi, jossa voi myös nautiskella juomia, seurustella ja ihailia ikkunoista avautuvaa merimaisemaa.

Kuva 5. Näkymä Sunset Barista (Tallink Silja Oy 2010)

Sunset Barin nykyisessä sisustuksessa on viitteitä Afrikan luonnosta, sen väreistä, muodoista ja kuvioista. Tilassa käytetyissä sohvilla on seeprakuvioinen verhoilu ja seinillä on printtejä, joissa näkyy eksoottisia eläimiä ja savannimaisemia. (Kuva 6) Värimaailma koostuu lämpimistä oranssinsävyistä, jotka toistuvat verhokankaassa, kokolattiamatossa ja muovilaminaatissa. Oranssi väri toistuu myös Starin muissa tiloissa, eli se on laivan eri tiloja yhdistävä väri (Mattila 10.3.2010). Lämmintä oranssia terästä tummanharmaat ja ruskeat kalusteet, joista suurin osa on kiinnitetty kanteen kiinni. Tilassa on myös irtotuoleja, joissa on metallilappajalat ja pöytiä, joissa on lasipäällysteiset kannet. Lattiassa on käytetty yhteensä kolmea eri materiaalia eli kirjavien kuviollista kokolattiamattoa istuinryhmien alla, vaaleaa laattaa tiskin edustalla ja punertavan ruskeaa muovilaminaattimattoa pienen esiintymislavan pinnassa ja ympärillä. Tilavaikutelmaa laajentavat peilaavat pinnat, joiden ansiosta tila tuntuu laajenevan todellisten rajojensa ulkopuolelle (Kuva 7 ja 8). Tilassa on kaiken kaikkiaan melko runsaasti eri materiaaleja ja kokonaisuus on rohkean värikäs.

Kuva 6. Viitteitä Afrikasta

Kuva 7. Peilipinta katossa

Kuva 8. Peilipinta seinällä

Sunset Barin lisäksi Starissa on à la carte -ravintola, Food Wave -ruokaravintola, Quick & Easy -pizzapaikka, kahvila Snack Time ja Pub Seaport. Palveluihin sisältyy myös 1500 m²:n myymälätilat, joihin kuuluu Supermarket ja Perfume Shop. Pikalainaksi Starissa on siis suhteellisen paljon palveluja, jotka huomioivat matkustajien vaihtelevat tarpeet. Tallink Star -pikalaivaan mahtuu 1900 matkustajaa, joista vain harvat käyttävät hyttejä, joita on yhteensä 131 kappaletta. (Tallink Silja Oy – Tallink Star 2010.) Täten suuri osa matkustajista viettää koko matkan laivan yleisissä tiloissa, joten niiden tulee toimia monipuolisesti ja tehokkaasti. Laivassa voi matkustaa kahdessa eri luokassa, Business Lounge - ja Star Class -luokassa. Business Lounge tarjoaa 120-paikkaisen, viihtyisän osaston laivan seitsemännellä kannella ja se on suunnattu

erityisesti business-matkustajille, joiden käyttävissä on muun muassa langattomat Internet-yhteydet. Star Class -luokka taas tarjoaa joustavan matkustustavan nopeassa laivassa ja tarvittaessa matkustajat voivat varata hytin lisämaksusta. (Tallink Silja Oy–Tallink Star 2010.)

Monipuolisista palveluistaan huolimatta Star toimii ensisijaisesti nopeana kulkuvälineenä Helsingin ja Tallinnan välillä. Liikkumisen lisäksi laiva houkuttelee matkustajia tax free -myynnillään. Laiva liikennöi Viron lipun alla kyseistä väliä noin viisi kertaa edestakaisin vuorokauden aikana. Star on suunniteltu ympärivuotiseen käyttöön ja se toimii autolauttana, eli laivassa on tilaa 450 henkilöautolle. Laiva on nuoren ikänsä puolesta nykyaikainen ja siinä on hyödynnetty uusinta teknologiaa, kuten laadukasta navigointitekniikkaa. (Tallink Silja Oy 2010.)

Tallink Star on yksi Tallink Silja Oy:n kolmesta pikalaivasta. Tallink Silja kuuluu AS Tallink Groupiin, joka on Itämeren alueella toimiva matkustajaliikennevarustamo. Tallink Silja Oy:llä on kaksi brändiä, Tallink ja Silja Line. Tallink liikennöi Helsingistä Tallinnaan ja Silja Line Helsingistä ja Turusta Ahvenanmaan kautta Tukholmaan. Tallink Silja Oy:n alukset liikennöivät Viron lisäksi Ruotsiin, Ahvenanmaalle, Latviaan, Liettuaan, Saksaan ja Tanskaan. (Tallink Silja Oy 2010.)

4 SUUNNITTELUPROSESSI

4.1 Laivan asettamat haasteet lounge-tilalle

Laivan sisustussuunnitteluun vaikuttavat vaatimukset turvallisuudesta, toimivuudesta ja kestävyyydestä. Turvallisuuteen vaikuttavat erityisesti tilan ja materiaalien paloturvallisuus ja esteetön liikkuminen tilassa. Toimivuuteen vaikuttaa tilanjako, eli eri toimintojen sijoittaminen tilaan. Kestävyys liittyy sekä materiaalien kestävyysasteeseen että koko suunnitelman kestävyysasteeseen ajan kuluessa. Kyseiset vaatimukset koskevat kaikkia julkisia tiloja. Samalla laivasisustaminen sisältää erityisiä haasteita ja ongelmia, johon laivan toiminto merellä liikkuvana kulkuvälineenä suoraan vaikuttaa. Myös laivasisustamisen esteettisyydellä on entistä suurempi vaikutus, sillä matkustajat odottavat matkaltaan elämyksiä, joita laivan visuaalinen ilme voi itsessään tuottaa. Nykypäivän ja tulevaisuuden matkustajat arvostavat sisustusta ja laivan ulkodesignia samalla tavalla kuin hyvää palvelua ja huomiota matkan aikana. (Levander & Sillanpää 2000,

34.) Pikalaivalle on myös tyypillistä, että samat matkustajat matkustavat sillä useita kertoja, joten tilassa tulee olla virikkeitä ja sisustuksellisia ratkaisuja, jotka luovat kiinnostusta jokaisen matkan aikana (Levander & Sillanpää 2000, 6).

4.1.1 Merellä liikennöinti

Laivamatkustamisessa on omat erityiset olosuhteet, kuten merenkäynti ja laivan toimiminen julkisena kulkuvälineenä, jotka vaikuttavat suoraan kalusteiden rakenteisiin, materiaalivalintoihin ja tilanjakoon. Merenkäynti voi aiheuttaa laivassa keinumista, joten monet kalusteet ovat kiinteitä, eli kiinni laivan kannessa. Kiintokalusteet ovat rakenteeltaan vankkatekoisia merenkäynnin, tilojen toistuvan käytön ja suuren käyttäjämäärän vuoksi (Virta 2000, 6). Keinumisen takia käytävillä on myös käsijohteita, ja esimerkiksi hyllykalusteissa käytetään reunaputkia, jotka estävät hyllyillä säilytettävien tavaroiden putoamisen. Laivassa matkustaa suuri määrä ihmisiä, mikä tulee huomioida tilan turvallisuudessa ja toiminnallisuudessa. Täten laivassa tulee olla riittävän suuret kulkuväylät ja tilaa myös matkustajien matkatavaroille. Laivalla on myös rajoitetut painomääritykset, jotka tulee ottaa huomioon suunnittelussa. (Mattila & Mattila 2010.)

4.1.2 Paloturvallisuus

Sisustussuunnitelmassa käytettävien materiaalien valintaan vaikuttavat paloturvallisuus, helppohoitoisuus ja kestävyys (Mattila & Mattila 2010). Paloturvallisuusvaatimukset pohjautuvat kansainväliseen SOLAS-sopimukseen, joka on yleissopimus ihmishengen turvallisuudesta merellä (Haatainen 2000, 17-2). Sopimuksessa turvallisuus huomioidaan siis ympäristön, ihmisten, käytön, kuljetettavan lastin sekä laivatekniikan turvallisuuden näkökulmista. (Karikoski 2000, 9–10.) Sopimus sisältää vaatimukset alusten turvallisuusrakenteista ja -varusteista, jotka koskevat paloturvallisuuden lisäksi sähkölaitteita, hengenpelastusjärjestelyjä ja lastinkuljetusta (Haatainen 2000, 2). SOLAS-sopimuksen laatii YK:n merenkulkualan erikoisjärjestö IMO (International Maritime Organization) (Ahonen, Kallonen & Ryyänen 2001, 81).

Euroopan unionin jäsenvaltioiden lipun alla liikennöivissä laivoissa, kuten Tallink Starissa, tuotteiden on täytettävä vaatimukset, jotka on asetettu laivavarustedirektiivissä. Kyseinen direktiivi koskee kaikkia materiaaleja, joista on esitetty paloturvallisuusvaatimuksia edellä mainitussa SOLAS-sopimuksessa. (Ahonen, Kallonen & Ryyänen

nen 2001, 81.) Paloturvallisuusvaatimukset koskevat tekstiilejä, joita käytetään laivan pintamateriaaleissa, kuten seinissä, katossa ja lattiassa. Esimerkiksi kalusteiden paloturvallisuusvaatimukset ovat taas riippuvaisia muun tilan paloneristyksestä. Nykyään laivat kuitenkin rakennetaan niin, ettei sopimuksen paloturvallisuusvaatimuksia tarvitse huomioida sisustustekstiileissä ja kalusteissa. Toisaalta tilaaja saattaa erikseen kuitenkin vaatia paloturvallisten materiaalien käyttämistä. (Ahonen, Kallonen & Ryyänen 2001, 81.) Laivan palokuormaa alentaa se, että uusissa laivoissa tilat sprinklataan nykyään aina. Sprinklaus tarjoittaa sitä, että laivassa on vesisammutusjärjestelmä, jonka johdosta irtokalusteissa voidaan käyttää esimerkiksi puumateriaalia. Laivan palokuorma lasketaan ensisijaisesti kiintokalusteista ja rakenteista, kuten seinistä. (Matti 24.2.2010.)

Palonsuojaus tehdään tekstiiliin palonsuoja-aineilla, joiden vaikutuksesta tuotteen syttymisherkyys ja palon leviäminen vähenevät (Ahonen, Kallonen & Ryyänen 2001, 25). Koska laivan sisustus on tehty kovaa ja pitkää käyttöä varten, pysyvästi palosuojatut tekstiilit sopivat siihen parhaiten. Pysyvästi palosuojattuihin tekstiileihin kuuluvat luonnostaan paloturvalliset kuidut, paloturvallisiksi modifioidut tekstiilikuidut ja paloturvallisiksi viimeistellyt tekstiilit. Luonnostaan paloturvalliset kuidut on valmistettu hyvin lämpöä kestävästä kuidusta tai kuidusta, joissa on palamista ehkäiseviä ja hidastavia aineita. Paloturvallisiksi modifioiduissa tekstiilikuiduissa lisätään palonsuojausta parantavaa ainetta kuidun valmistuksen aikana. Paloturvallisiksi viimeistellyt tekstiilit ovat taas käsitelty jälkeinpäin palonsuoja-aineella eikä niiden palonsuoja ole täten pysyvä tai pesunkestävä. (Ahonen, Kallonen & Ryyänen 2001, 25–29.) Helppohoitoisuuden ja kestävyuden vuoksi tekstiilit pitää pystyä pesemään, mikä vuoksi paloturvallisiksi viimeistelyjen tekstiilien käyttöä tulee harkita.

Julkisten tilojen sisusteiden paloturvallisuudesta on myös ohje, jonka on laatinut Suomen Sisäasiainministeriö. Ohjeen mukaan paloturvallisuusvaatimukset perustuvat kolmeen eri syttyvyysluokkaan, jotka ovat: SL 1 (vaikeasti syttyvä), SL 2 (tavanomaisesti syttyvä) ja SL 3 (herkästi syttyvä). Palamattomat materiaalit, kuten lasi, mineraalikulut ja metalli kuuluvat luokkaan SL 0. (Pelastustoimi 2006.) (Kuva 9)

<p>Palamaton SL 0 lasi, mineraalikuidut metalli</p>	<p>Vaikeasti syttyvä SL 1 palosuojattu puuvilla, palosuojattu viskoosi palosuojattu villa, palosuojattu polyesteri, eräät modakryylit, aramidikuidut, PVC ja klorokuidut, polyklaalikuitu, polyamidi-imi- dikuitu, palosuojattu polyuretaanisolumuovi</p>
<p>Tavanomaisesti syttyvä SL 2 villa, tiivis puuvilla, tiivis pellava polyamidit, polyesterit, eräät mod- akryylit</p>	<p>Herkästi syttyvä SL 3 kevyt tai nukkapintainen puuvilla, kevyt pellava tai viskoosi, kevyt polyesteripuuvilla, polypropeeni, akryyli</p>

Kuva 9. Esimerkkejä sisusteiden syttymisherkyydestä (Pelastustoimi 2006)

4.2 Lounge-tila

Tallink Starissa nykyään sijaitseva Sunset Bar muuttuu uuden suunnitelman kautta lounge-tilaksi, eli tilan toiminto ja ilme muuttuvat. Käsitteenä lounge-tilaan yhdistetään rento ja miellyttävä tunnelma, jonka tilan värit, materiaalit, kalusteet ja valo yhdessä luovat. Lounge toimii Tallink Starissa kohtaamis- ja oleskelupaikkana, ja se on tarkoitettu erilaisille matkustajille ja erilaisille tarpeille. Loungessa on myös baari, jossa tarjoillaan juomia ja virvokkeita. Tilassa tulee olla mukavia, pehmeitä istuimia, joissa voi levätä ja samalla pöytätasoja, joiden päälle voi laskea tarvittaessa esimerkiksi tietokoneen tai drinkkilasin.

Lounge-tilat ovat nykyään levinneet hyvin laajalle. Lounge-tiloja voi siis löytää ravintoloiden lisäksi yritysten toimitiloista, hotelleista, lentoyhtiöistä, messuilta ja showroomeista. Lounge tarjoaa tilana nautintoa erilaisille asiakkaille ja kuluttajille palveluiden ohella. (Lounge Design 2006, 6.) Esimerkiksi yrityksille edustava lounge-tila on yksi keino erottautua muista kilpailijoista ja huomioida asiakkaat entistä monipuolisemmin. Tilan erityisyys syntyy visuaalista ratkaisusta ja sisustuksen kautta luodusta tunnelmasta, joka voi vaihdella rohkeasta värien käytöstä viralliseen, hillittyyn business-tyyliin.

4.3 Teemojen käyttö laivasisustamisessa

Kuten laivoissa yleensä, myös pikalaivoissa sisustus perustuu usein johonkin teemaan, joka määrittelee koko tilan ilmeen ja tunnelman. Teemoja tuodaan usein esille hyvin selkein ja ilmeisin keinoin, jotta ne ovat helposti ja välittömästi tunnettavissa. Teema

syntyy värien, materiaalien, muotojen ja kuvioiden yhteisestä vaikutelmasta. Hahmottaakseni teemojen käyttöä laivasisustamisessa vertailin kahden Itämerellä liikennöivän pikalaivan eli Tallink Siljan Superstarin ja Viking Linen Viking XPRS:n sekä Saksaan matkaavan Tallink Siljan Superfastin sisustuksia. Näiden kolmen laivan lisäksi huomioin suunnitelmani kohdealuksen, Tallink Starin, nykyisen sisustuksen. Laivoja yhdistää se, että niiden kaikkien ensisijaisena tehtävänä on toimia nopeana kulkuvälineenä kahden eri maan välillä. Kuitenkin niiden sisustukset poikkeavat paljon toisistaan, mihin juuri teemojen valinta vaikuttaa.

Teema voi syntyä esimerkiksi tietyn värin toistamisesta laivan eri tiloissa. Tallink Starin tiloja hallitsee oranssi väri, mikä näkyy esimerkiksi Sunset Barin verhoissa, kuvioellisessa kokolattiamatossa ja auringonlaskua kuvaavissa maisemissa, jotka koristavat baarin seiniä. Sama oranssi väri toistuu myös laivan Snack Time -kahvilan pintamateriaaleissa. Oranssi yhdistää siis kaikki tilat toisiinsa. Toisaalta laivassa on käytetty myös yksittäisiä värejä, mikä näkyy selkeimmin Food Wave -ravintolassa, jonka vihreä väritys on verrattavissa tuoreisiin raaka-aineisiin, joiden kuvia on myös ravintolan seinillä. (Kuva 10) Viking XPRS:n ravintola- ja baarituloja yhdistää sininen väri, joka toimii laivan pääteemana. Sinistä on yhdistetty punaiseen laivan Red Rose Bar Café -tilassa. Sininen väri paljastuu suoraan myös esimerkiksi laivan Blue Deli -ravintolan nimestä. (Kuva 11)

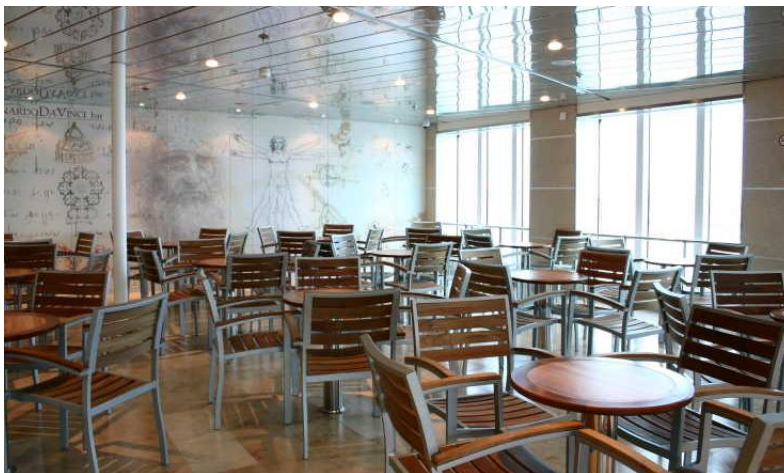

Kuva 10. Snack Time -kahvila ja Food Wave -ravintola (Tallink Silja Oy 2010)

Kuva 11. Red Rose Bar Café ja Blue Deli (Viking Line 2010)

Teema voi myös perustua eri maiden luontoon, kulttuureihin ja historiaan. Starin Sunset Barin teema ammentaa Afrikan safareista, johon viittaa laskeva aurinko, kirahvit, tasangon akasia-puut ja seepra-kuvioinen istuinverhoilu. Superstarin yleisiä tiloja yhdistää Italian kulttuurista poimitut viitteet, kuten taiteilija Leonardo da Vinci (Bar da Vinci), Federico Fellinin elokuva *La Dolce Vita* (Bar La Dolce Vita) ja maan pääkaupunki Rooma (Pizza Roma). Bar da Vincin seinillä on suuria kuvia taiteilija da Vincin anatomiaa käsittelevistä piirroksista, kuten tunnettu kuva Vitruvianuksen ihmisestä. Baarin värimaailma perustuu myös kyseisiin piirustuksiin, jotka ovat haalistuneita ja väriltään vaaleanruskeita. (Kuva 12)

Kuva 12. Bar da Vinci (Tallink Silja Oy 2010)

Bar La Dolce Vitan materiaalit ovat violetin ja sinertävän sävyisiä, kuten Fellinin elokuvasta tehdyn julisteen värimaailma. (Kuva 13 ja 14) Pizza Roman päätyseinää koristaa taas mustavalkoinen ilmakuva eläväisestä pääkaupungista. Myös Superfastin sisustuksessa on kulttuuriin liittyviä piirteitä, eli laivan klubin teemana on eksoottinen

Havanna, Kuuban pääkaupunki (Havanna Club). Havannan yhtenä suosittuna ulkoiluaktiviteettina pidetään shakin peluuta, mikä näkyy klubin pöytien kansissa, joita koristaa shakkilaudan kuviointi. Näin matkustajat tavoittavat Havannan rennon katuelämän klubin sisustuksen kautta. Shakinpeluu saapui Kuubaan jo Columbuksen mukana ja myös maan entinen presidentti Fidel Castro tunnetaan pelin harrastajana (Wall 2008). Shakkilauta on siis vahva symbolinen viite maan kulttuuriin.

Kuva 13. La Dolce Vita (Tallink Silja Oy 2010)

Kuva 14. Elokuvan juliste (Daily Greencine 2003)

Tietyn teeman määrittämisessä on siis monia eri keinoja, mutta samalla teeman käytössä on omat riskinsä. Liian kulunut ja tunnettu aihe voi tehdä tilasta persoonattoman ja helposti unohdettavan, kun taas liian marginaalinen aihe voi tehdä tilasta luotaantöntävän ja etäisen. Sama teema voi toistua läpi koko laivan sisustuksen tilaa yhdis-

tävänä tekijänä tai eri tiloilla voi olla omat teemansa, jolloin tilat ovat erillisiä tarjoten vaihtoehtoisia tunnelmia.

4.4 Teeman hahmottelu ideaplanssien avulla

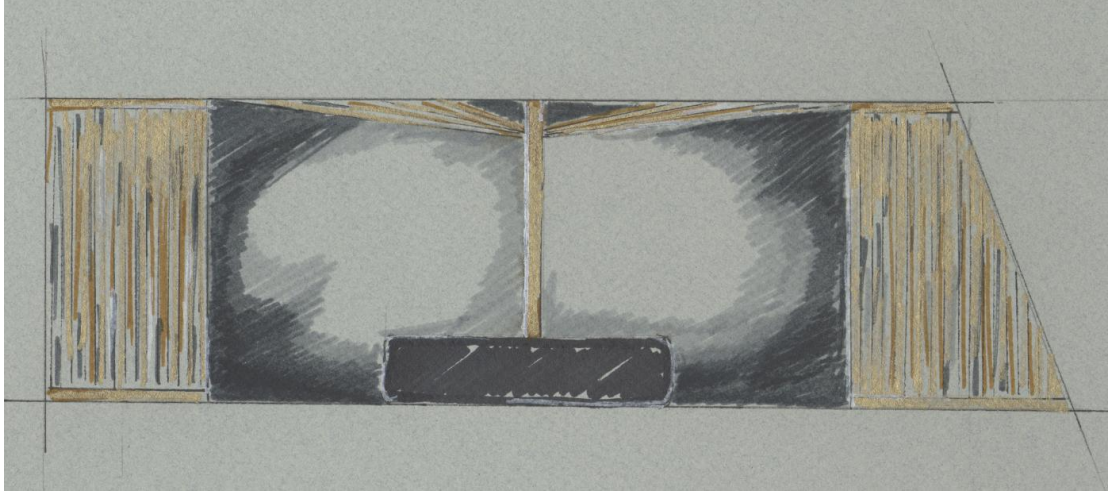
Aloin pohtia lounge-tilan sisustuksen teemaa jo aivan projektin alkuvaiheessa. Vaikka suunnitelmani kohdistuu Sunset Barin nykyisiin tiloihin ja tiettyyn pikalaivaan, aloin suunnitella ilmettä, joka ei ole sidoksissa yhteen laivaan vaan on luonteeltaan konseptimainen. Konseptimaisuus näkyy teeman sisustuselementeissä, jotka eivät ole tiettyyn tilaan sidottuja. Teeman hahmottamista varten kokosin kolme ideaplanssia, jotka ovat kollaaseja erilaisista tunnelmista, väreistä, muodoista, kalusteista ja tiloista. Ideaplanssien avulla rajasin kolme eri teemaa, jotka kaikki etenivät prosessissa luonnosteluvaiheeseen. Tilan esteettinen ilme ja toimivuus vaikuttavat toinen toisiinsa, joten niitä ei voi suunnitella yksittäin vaan ne on suunniteltava samanaikaisesti. Täten luonnostelin planssien ohella kolme erilaista ehdotusta tilan pohjaratkaisua varten.

4.4.1 Golden Black Lounge

Golden Black -teema rakentuu mustan ja kullan käyttöön eri rakenteiden ja pintojen materiaaleissa. (Liite 2) Musta toimii vahvana ja selkeänä päävärinä kalusteille, kun taas kulta antaa juhlavan ja koristeellisen vaikutelman yksityiskohdissa. Mustan ja kullan välillä on voimakas kontrasti, mikä parantaa samalla tilan hahmottamista. Golden Black -teemaa kuvaa arvokkuus, mahtipontisuus ja kontrastisuus. Kulta viittaa materiaalina vahvasti korkeimpaan laatuun ja luokkaan luoden kirkkautta voimakkaan mustan ohella. Mahtipontisuus syntyy juuri materiaalien runsaasta ja rohkeasta yhdistelystä ja suurellisuudesta. Vastakohtaisuus syntyy värien lisäksi myös eri materiaalien yhdistämisen johdosta; kiiltävä kulta on värinä teollinen ja kova, kun taas musta nahka materiaalina luonnollinen ja pehmeä. Teeman tarkoituksena on luoda lounge-tilaan vaikutelma, joka vastaa nykypäivän vaatimukseen ylellisestä elämysmatkailusta. Mustan ja kullan luoma loistokkuus tarjoaa luksusta matkustajalle, joka haluaa irrottautua arjesta ja rentoutua. Loungen sisustus antaa siis myös elämyksiä itsessään laivan monipuolisten palvelujen ja toimintojen ohella.

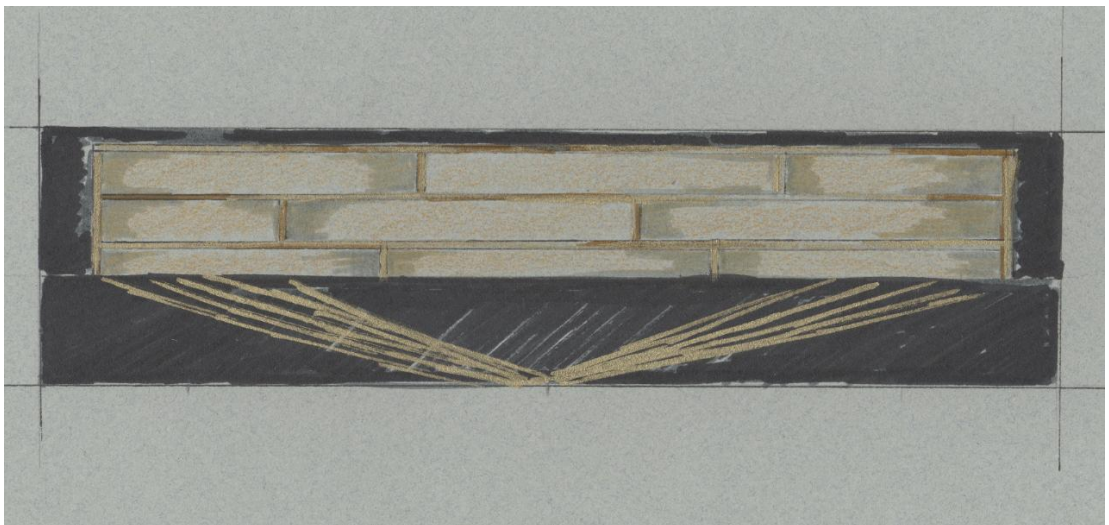
Golden Black Loungen toistuvana elementtinä ovat kultaiset narut, jotka muodostavat koko tilaan koristeellisia yksityiskohtia. Narut risteävät tilassa olevien tukipylväiden välillä luoden kattoon kultaisen verkoston, joka sitoo yksittäiset pylväät näyttäväksi

kokonaisuudeksi. (Kuva 15) Näiden vapaasti kulkevien narujen ohella tilassa on samasta kultanarusta koottuja pystyseinäkkeitä, jotka antavat tilaan vertikaalin vaikutelman ja jakavat tilaa. Kultanarut koristavat myös baaritiskin etupuolta, jossa narut risteävät kuin auringonsäteet.

Kuva 15. Luonnos kultanarun käytöstä

Kultanarujen lisäksi baaritiskiä korostaa tiskin takaseinä, joka muodostuu kultaisista, erikokoisista hyllyistä, jotka on upotettu seinään ja valaistu kirkkaasti. Kultaisten hyllyjen reunoilla on musta seinää, joka rajaa takaseinää yhdistäen sen mustaan baaritiskin runkoon. Baaritiskin yläpuolella on rivi riippuvalaisimia, jotka valaisevat tason, jonka ääressä asioidaan. Baaritiskin on tarkoitus kokonaisuutena toimia tilan yhtenä merkittävänä huomion herättäjänä. (Kuva 16)

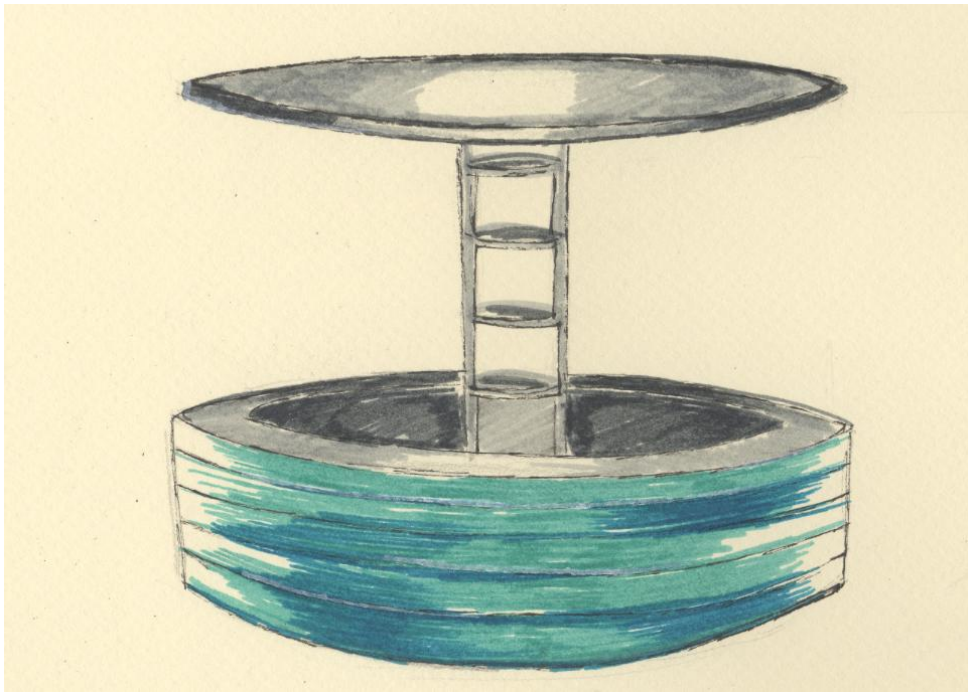
Kuva 16. Luonnos Golden Black Loungen tiskistä

Baaritiskiä vastapäätä on U-muotoisia sohvaryhmiä, jotka ovat pitkän kulkukäytävän reunalla, ikkunariviä vasten. (Liite 3) Sohvat ovat mustaa nahkaa, joka on pingotettu napeilla. Sohvien edessä on kolme pylvästä, joiden alaosiin on kiinnitetty kulmikkaat, matalat pöytätasot. Käytävän päässä, suuressa keulatilassa, sijaitsee L-muotoisia sohvaryhmiä keskellä tilaa. Myös näiden sohvaryhmien keskellä on pylväitä ja pöytätasoja. Suuren keulatilän reunoilla on pienempiä pöytäryhmiä, joiden ympärillä on irtotuoleja. Aivan keulan ikkunoiden edessä on korkeita pöytiä, joiden ääressä matkustajat voivat ihastella aukeavaa merimaisemaa.

4.4.2 Aqua Lounge

Aqua Lounge ammentaa elementtinsä, värinsä ja tunnelmansa vedestä, mikä on sopiva lähtökohta juuri laivan sisustukselle. (Liite 4) Aqua ei kuitenkaan viittaa perinteiseen meriaiheeseen, vaan vedenalaiseen maailmaan ja veden olemukseen, kuten kirkkauteen ja puhtauteen. Täten sisustuksen värit ovat sävyiltään vaaleita ja pinnat mahdollisimman keveitä ja valoa läpäiseviä. Päävärinä teeman sisustuksessa on turkoosi. Aqua-teeman tunnelma täydentyy valaistuksen keinoista, jotka saavat aikaan heijastavan veden luoman elävän vaikutelman. Kalusteissa olennaisinta ovat nimenomaan materiaalit ja niiden ominaisuudet, kuten lasin ja muovin läpinäkyvyys ja kiiltävyys.

Kyseiseen teemaan suunniteltua pohjaratkaisua hallitsee pyöreä tiski keulatilän keskellä. (Kuva 17) Pyöreä tiski avautuu tilassa jokaiseen suuntaan ja kerää matkustajat ympärilleen. Tiskin sijainti on henkilökunnan kannalta haasteellinen, sillä se on melko kaukana itse keittiöstä, joka on tilan sisäänkäynnin välittömässä läheisyydessä. Pohjapiirustuksessa kyseinen keittiö on merkattu termillä ”pantry”. (Liite 5) Tarkoituksena oli nimeen omaan kokeilla, miltä tila näyttäisi, jos tiski olisi varsinaisessa keulatilassa eikä käytävän puolella, nykyisellä paikallaan. Tiskin pyöreät muodot levittäytyvät tilan reunoille, joilla on puoliympyrän muotoiset sohvaryhmät. Tiskin ympärille muodostuu rengas, kuten veteen, johon on heitetty kivi. Tiskin vieressä olevat pylväät on pinnoitettu maitolasilla ja valaistu loisteputkillä. Pylväiden alaosaa kiertää pyöreänmuotoinen, matala istuin, joka on pehmustettu turkoosilla kankaalla. (Kuva 18) Keulatilaa johtavalla käytävällä on myös sohvaryhmiä ja niiden edessä on samanlaisia valaistuja pylväitä istuimiseen.

Kuva 17. Luonnos Aqua Loungen baaritiskistä

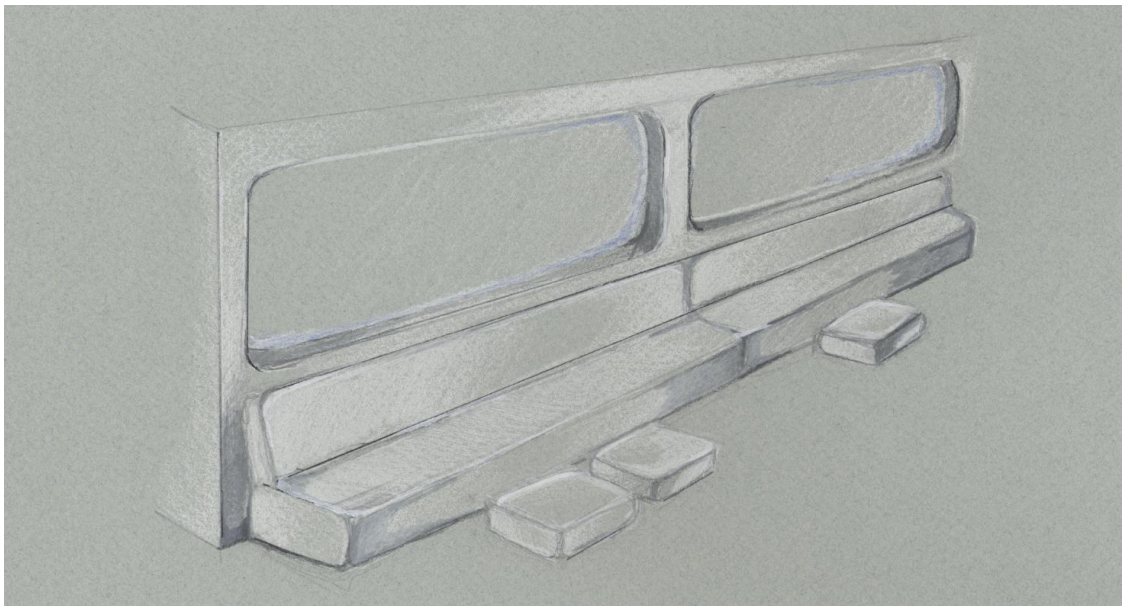
Kuva 18. Luonnos Aqua Loungesta

4.4.3 Light Lounge

Kolmas teema, Light Lounge, muodostuu valkoisen värin ja valon yhdistämisestä. (Liite 6) Teema pyrkii mahdollisimman yksinkertaiseen, pelkistettyyn ja valoisaan tunnelmaan. Kalusteissa on selkeät ja modernit muodot ja materiaalit ovat väreiltään valkoisia ja vaaleita. Sisustuksen värimaailma ei ole pelkästään valkoinen, koska yksivärinen tila on vaikea hahmottaa ja se voidaan kokea liian kliinisenä. Valkoisen li-

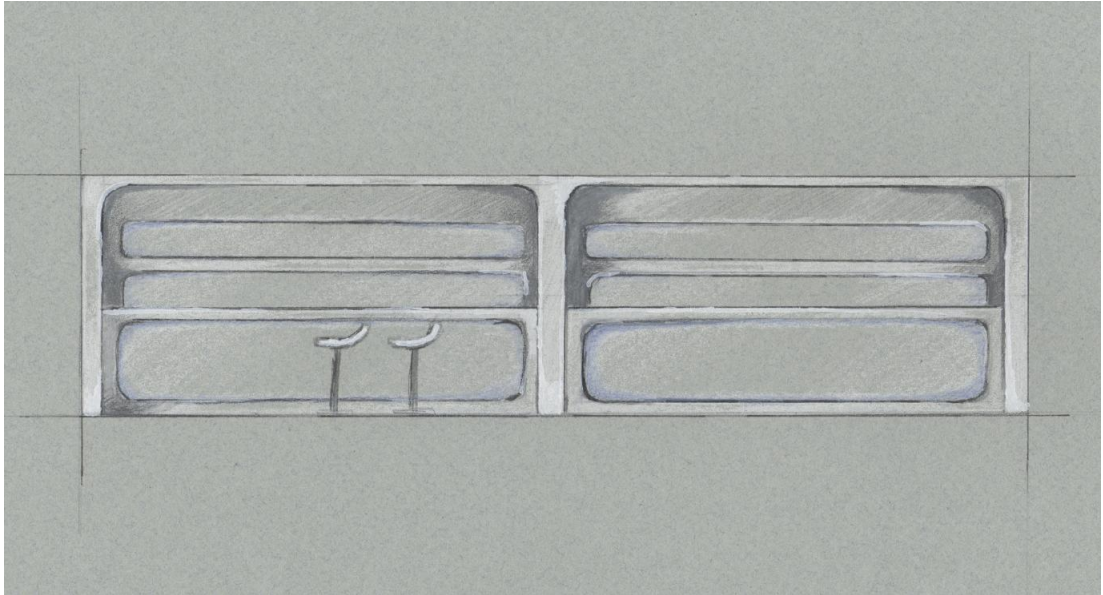
säksi tehosteena on voimakas ja kylmä violetti, joka syntyy RGB-valojen vaikutuksesta.

Light Loungen merkittävin elementti ovat valkoiset seinäkkeet, joissa on kapselin muotoiset aukotukset. (Kuva 19) Kyseisiä seinäkkeitä on sekä tiskin edessä että suuren keulatilan keskellä tilan jakajana. Kapselin muotoisen aukon reunoilla on värillistä valoa, mikä tuo muodon esille muuten niin valkoisesta taustasta. Keulatilan keskellä olevassa tilanjakajassa aukotukset ovat täysin avoimia, eli niissä ei ole taustalevyä, kuten seinää vasten olevissa seinäkkeissä. (Liite 7) Näin mereltä aukeava maisema ei peity seinäkkeiden taakse, ja tila säilyy ilmavana ja valoisaana. Kapselin muoto toistuu myös baaritiskin takaseinän hyllyissä ja tilan pehmeissä kalusteissa, jotka ovat muuten tyyliltään mahdollisimman yksinkertaisia. Reunojen kaarevuus toimii pintojen ja kalusteiden yksityiskohtana ja samalla se pehmentää valkoisen värin luomaa kylmyyttä ja monotonisuutta.

Kuva 19. Luonnos Light Loungesta

Light Loungen tiski sijaitsee pitkän käytävän seinustalla kuten Golden Black Loungessa. Näin tiski on henkilökunnan keittiötilojen välittömässä läheisyydessä. Tiskin edessä olevat seinäkkeet rajaavat tiskin muusta tilasta ja tiskistä tulee kuin katos, jonka alla asioidaan. Seinäke on jaettu kahteen, eli aukkojen keskellä on ohut seinäke, josta muodostuu kuin pylvä. (Kuva 20)

Kuva 20. Luonnos Light Loungen tiskistä

5 ICE LOUNGE – LOPULLINEN SUUNNITELMA

5.1 Visuaalisuus rakentuu teeman ympärille

Lopullinen tyyliä ja tunnelmaa hahmottava teema syntyi Light Loungen ja Aqua Loungen elementtien yhdistämisestä. Esittelin kaikki kolme teemaa työn ohjaajille, jotka antoivat hyvin rakentavaa palautetta jokaisen teeman luomasta vaikutelmasta, toimivuudesta ja eteenpäin kehittämisestä. Saadun palautteen pohjalta aloin pohtia teemoja enemmän käytännön kautta, eli aloin arvioida uudelleen lounge-tilan värien käyttöä, materiaalien valintaa ja tavoiteltua tyyliä. Täten teemat konkretisoituivat ja aloin nähdä selkeämmin niiden mahdollisuudet ja ongelmakohdat.

Olin alun perin kehittänyt Golden Black Loungea ehkä kaikista laajimmin suhteessa kahteen muuhun teemaan. Kyseisen teeman tyyli oli tarkkaan määritelty, vahva ja ylellinen, joten se vaikutti houkuttelevalta vaihtoehdolta. Golden Black Loungen visuaalinen ilme muistutti myös eniten risteilijäaluksien sisustuksia (Mattila 10.3.2010). Toisaalta Golden Black Loungen luoma tumma ja dramaattinen tunnelma toimii pääasiassa vain pimeään vuorokauden aikaan, jolloin tilan kontrastit tulevat esiin ja kulta pääsee loistoonsa keinovalon ansiosta (Lindroos 2010). Lounge-tilan tunnelman tulee kuitenkin toimia ja välittyä myös päivällä luonnonvalossa, minkä johdosta jatkoin lopullisen teeman kehittelyä Light Loungen ja Aqua Loungen parissa.

Light- ja Aqua-teemaa yhdistää vaalea ja raikas värimaailma ja valoisuus. Kummasakin teemassa valkoinen väri toimii kalusteiden ja pintojen päävärinä, jonka rinnalla on yksi korostusväri, kuten turkoosi Aqua-teemassa ja violetti valo Light-teemassa. Molemmat teemat tavoittelevat mahdollisimman selkeää ja puhdasta yleisvaikutelmaa, joten kaikki värit ovat kirkkaita. Veden olemukseen pohjautuva Aqua-teema sopii elementeiltään ja väreiltään hyvin laivan sisustukseen, mutta teema kaipasi vielä syvempää tarkastelua ideaplanssin ja luonnosten lisäksi. Veden yksi olemus on jää, joka näkyy mielenkiintoisina muotoina esimerkiksi talvisen meren pinnassa. (Kuva 21) Jäälohkareet muodostavat geometrisia kuvioita, joita pelkistämällä löysin muotoja, jotka toimivat niin kalusteissa, pinnoissa kuin itse tilanjaossa. Pelkistetty muoto muistuttaa suunnikasta, joka on kulmikas ja selkeä. (Liite 8) Lopullinen teema rakentuu siis veden jäiseen olemukseen, jäälohkareisiin. Värimaailma säilyy edelleen vaaleana, mikä korostaa valon roolia tilassa. Jäähän perustuva teema näkyy geometrisina muotoina, jotka toistuvat läpi koko tilan. Teema kulkee siis tilassa kokonaisvaltaisesti. Lounge-nimi, Ice Lounge, viittaa suoraan sisustuksen teemaan, jäähän, mutta itse tilan elementit paljastavat teemaa vähitellen ja vihjaillen. Näin teema ei ole liian ilmeinen, ja tila säilyy mielenkiintoisena ja kokemuksellisenä kauemmin.

Kuva 21. Jäälohkareet (Mr. Barlow's Blog 2009)

5.2 Tilanjako ja toimivuus

Lounge-tila toimii rentona oleskelupaikkana, jossa voi nauttia erilaisista juomista, merimaisemasta ja musiikista. Tilan toimintoja ovat siis baaritiski ja pieni esiintymislava ja niiden ympärillä oleva muu tila on tarkoitettu kokonaan oleskeluun. Tila on L-muotoinen, joten se jakautuu kahtia, vaikka tila on varsinaisesti yhtenäinen. Vaikka tila on kauttaaltaan matala, lattiaa on korotettu osittain, mikä antaa vaihtelua tilan vertikaaliin vaikutelmaan. Korotukset jakavat tilaa epäsäännöllisiin, kulmikkaisiin osiin. Korotuksien päällä on erilaisia istuimia ja pöytiä, ja suurin osa korotuksista on sijoitettu tilan sisäseinien läheisyyteen. Tila siis laskee matalammalle ikkunoita kohti, joten kaikilla matkustajilla on esteetön näkymä merelle. Tilanjaossa on myös huomioitu se, että matkustajat ovat lounge-tilassa yleensä matkatavaroiden kanssa. Täten kulkuväylien ja kalusteiden väliin on jätetty riittävästi tilaa. Myös hätäpoistumisteiden edustat on jätetty väljiksi. (Liite 9)

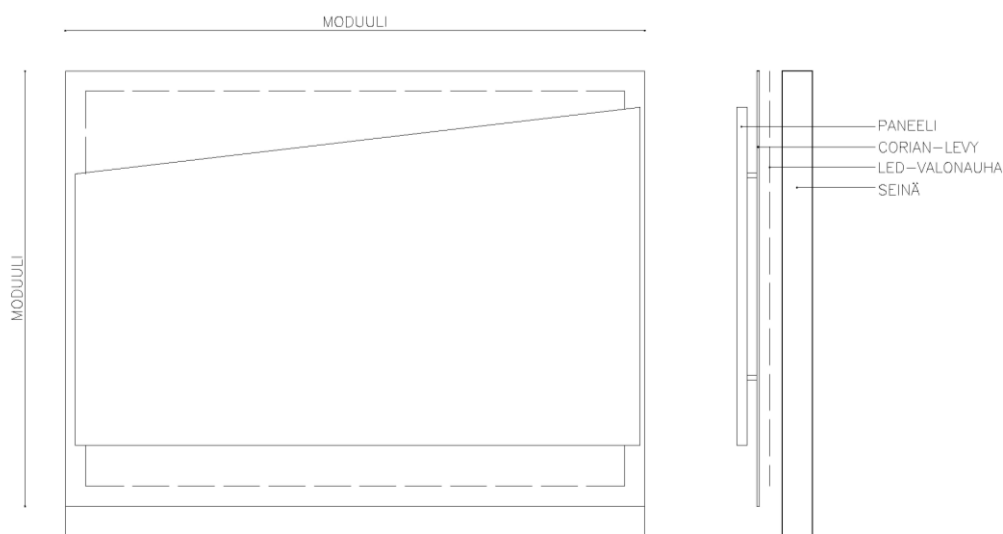
Tila on suunniteltu noin 200 matkustajalle, mikä oli tavoite, jonka määrittelin yhdessä Aprocosin kanssa. Asiakaspääkämäärä on suhteutettu tilan uuteen toimintoon lounge-tilana, joka poikkeaa tilankäytöltään ja kalustukseltaan perinteisestä baarista. Esimerkiksi lounge-tilan mukavat istuimet vievät paljon tilaa verrattuna baariin, jonka sisustuksessa voidaan käyttää enemmän pieniä irtotuoleja ja baarituoleja. Rennon ja viihtyisän tunnelman luomiseksi lounge-tilan tulee olla mahdollisimman avara, jotta tilan eri elementit ja yksityiskohdat pääsevät oikeuksiinsa.

Loungen sisäänkäynnistä alkaa pitkä, melko kapea tila, joka toimii kuin käytävänä keulassa olevaan, tilan suurempaan osaan. Käytävän sisäseinällä on baaritiski, jonka ääressä ei ole baarituoleja, jotta kulkuväylä pysyy esteettömänä. (Liite 10) Tiski palvelee vain yhdeltä puolelta eli edestäpäin ja se sijaitsee lähellä keittiötä (pantry). Tiskin yläpuolella on katon alastulo, joka rajaa ja korostaa tiskiä. Tiskin takaseinässä on syvennys, jossa on hyllytilaa esimerkiksi pulloille. Hyllyjen reunassa kiertää matala ja ohut reunus, joka estää pullojen ja muiden säilytystavaroiden putoamisen. Syvennys on myös muodoltaan suunnikas. Tiskin edessä, pitkällä ikkunaseinällä on pöytäryhmiä, jotka on sijoitettu väljästi ja aaltoilevasti kolmen pylvään läheisyyteen. (Liite 11) Pöytäryhmien yläpuolella on alastulot ja päissä pitkät moduulisohvat, jotka on asetettu seiniä vasten. (Liite 12)

Käytävän päässä aukeaa keulatila, jonka keskellä on kolme pylvästä, joiden ympärillä on erikokoisia, suunnikkaan muotoisia raheja ja pöytiä. (Liite 13) Rahit ja pöydät on sijoitettu tilaan epäsäännöllisesti muistuttaen jäälohkareita. Keulatilan pitkällä sisäseinällä on moduulisohva, joka kulkee tiskille asti. (Liite 14) Keulatilan oikeassa reunassa on korotettu osa, joka toimii tarvittaessa esiintymislavana. Lavan takana on tilaa esimerkiksi äänentoistolaitteille ja muulle tekniikalle, ja lavan vieressä on irtoraheja, joita voidaan siirtää lavan tilan suurentamista varten. Keulatilan kaarevan ja sisään-päin kallistuvan ikkunaseinän ääressä on pöytäryhmiä ja vasemmassa reunassa pieni, korotettu osa, jonka päällä on sohva, pöytiä ja raheja. (Liite 15 ja 16)

5.3 Kalusteet ja materiaalit

Lounge-tilan kalusteisiin kuuluu sekä kiinteitä kalusteita että irtokalusteita. Kiinteitä, kanteen kiinnitettyä kalusteita ovat muun muassa sohvapöydät, osa pöydistä ja tiski kokonaisuudessaan. Tuolit, rahat ja matalat sohvapöydät taas ovat irtonaisia, joten niiden sijoittelua voidaan tarvittaessa vaihtaa. Tilassa on myös rakenteita, jotka koostuvat moduuleista, kuten paneeliseinät, korotetut lattiaosat, katon alustulot ja tiskin osat. Moduulirakenteet ovat siis valmiiksi koottuja elementtejä, jotka ovat helppo ja nopea asentaa laivassa paikalleen. Esimerkkinä moduuliratkaisusta on paneeliseinä, joka alkaa tiskin vierestä ja etenee pitkin keulatilan pitkää seinää. Kyseinen seinä koostuu useasta moduulista, jotka on mitoitettu ja koottu valmiiksi seinäkkeiksi. (Kuva 22) Yksi moduuli koostuu paneelista, joka on pinnoitettu valkoisella laminaatilla ja kiinnitetty valoa läpäisevään, vaalean turkoosiin Corian-levyyn. (Liite 17)

Kuva 22. Paneeliseinän moduuli

Värimaailmaltaan tila on hyvin vaalea ja raikas. Lähes kaikki seinäpinnat ovat valkoista laminaattia lukuun ottamatta muutamaa turkoosia korosteseiniä ja takaa valaistuja, turkooseja paneeliseiniä. Valkoinen laminaatti on materiaalina myös suunnikkaan muotoisissa seinäpaneelissa sekä katon alastuloissa, joita on pöytäryhmien, rahien ja tiskin yläpuolella. Koko tilassa on yhtenäinen kasettikatto, joka on maalattu valkoiseksi RAL-värikartan sävyn mukaan. Valkoinen väri toistuu myös tiskin edustan laattalattiassa ja itse tiskin pintamateriaalissa, joka on valkoista Coriania. (Liite 18/1) Corian® on DuPontin™ kehittämä kestävä komposiittimateriaali, joka koostuu luonnon mineraaleista, akryylistä ja pigmenteistä (DuPont™ Corian® 2010). Myös paneeliseinän takana oleva ohut, vaalean turkoosi seinä on Coriania, jonka läpi kuuluu LED-valo. Coriania saa siis ohuena, 6 mm:n levyä materiaalina, jolloin se päästää läpi valoa (DuPont™ Corian® 2010). Valoseinään valittu Mint Ice -sävy kuuluu juuri läpikuultavien sävyjen mallistoon.

Lounge-tilan irtopöydissä on kaksi eri korkeutta, joista matalampaa käytetään sohvapöytänä. (Liite 18/2) Sohvapöydän korkeus on vain 40 cm, jotta se sopii matalan sohvan eteen ja tukee lounge-tilan yleistä linjaa, jossa kalusteet ovat rennon matalia. Pöytien kannet ovat valkoista laminaattia ja niiden muoto on johdettu Martelan Diagonal-rahista. Irtotuoli, Atlas chair, on muotoilultaan selkeän moderni. Tuoli on verhoiltu kokonaan valkoisella Silvertex-julkitilakankaalla, joka hohtaa himmeästi. Silvertex on paloturvallinen tekstiili ja kuuluu syttymisherkkydeltään vaikeasti syttyviin materiaaleihin (SL 1). (Lauritzon's 2010.)

Myös lounge-tilan moduulisohvat on verhoiltu Silvertex-kankaalla. Sohva on matala ja muodoiltaan kulmikas ja pelkistetty. (Liite 18/3) Sohvien edessä ja keulatilankeskeillä olevissa Diagonal-raheissa on käytetty valkoisen Silvertex-kankaan lisäksi toista paloturvallista verhoilukangasta, Scribea. Scribe-kankaassa on kevyt luontoaiheinen kuosi, ja kangas on väriltään vaalean turkoosi. Rahien kaksivärisyys luo vaihtelua ja leikkisyyttä muiden neutraalin valkoisten tekstiilien rinnalla. Suunnitelman tekstiileihin kuuluu myös kolmas kangas, joka on tarkoitettu ikkunoiden rullaverhoihin. Verhokangas on kevyt, valoa suodattava kangas, joka on väriltään valkoinen, jotta ikkuna ei pimene liikaa verhon ollessa laskettuna alas. Rullaverhot rullautuvat kokonaan ylös piiloon silloin, kun niitä ei käytetä.

Laattalattian lisäksi tilassa on kaksi muuta lattiamateriaalia. Korotettujen lattiaosien materiaalina on noraplan®-kumimatto, joka on kautsupäällyste erittäin kovaan käyttöön. Kumimatossa on harmoninen raekuosi, eli matto ei ole täysin yksivärinen. (nora flooring systems Oy 2007.) Täten se ei ole niin arka lialle kuin täysin yksivärinen kuosi. Kuosi on kuitenkin niin hillitty, että suurena pintana lattia näyttää lähes yksiväriseltä. Kaikkein hallitsevin kuvio ja tummimmat värit ovat kokolattiamatossa, joka peittää suurimman osan koko lounge-tilan lattiapinta-alasta. Kokolattiamaton kuvio jäljittelee pelkistetysti nousevaa aurinkoa ja sen kulmikas kuviointi tukee tilan yleisesti geometrista muotokieltä. Tumma kokolattiamatto luo kontrastia vaaleaan tilaan ja irrottaa valkoiset kalusteet lattiasta.

5.4 Valaistuksen keinot

Ice Loungen valaistuksen haasteellisuus perustuu siihen, että tilassa on paljon valkoisia pintoja, lasia ja luonnonvaloa. Tallink Star liikennöi vuorokauden eri aikoina, joten valaistuksessa tulee huomioida luonnon- ja keinovalon vaikutus toisiinsa. Valo on kiinteä osa lounge-tilan tunnelmaa ja se luo mielikuvia tilasta muun sisustuksen ohella. Valon ansiosta tilasta tulee moniulotteisempi ja kiinnostavampi. (Entwistle 1999, 9–11.) Jotta lounge-tilan vaaleasta tunnelmasta ei tule liian monotonista, valoa tulee käyttää niin, että se tuo esille materiaalien tekstuurit ja värit. Valo tukee lounge-tilan tunnelmaa ja poimii tilasta muutamia korostettavia elementtejä.

Lounge-tilan yleisvalaistus on luotu kattoon upotetuilla halogen-valaisimilla, joita on kahdessa eri koossa. (Liite 19) Tilassa on myös muutamia halogen-spottivaloja, jotka on suunnattu pylväisiin. Näin pylväiden valkoinen laminaattipinta alkaa hehkua valon ansiosta. Myös turkoisiin laminaattiseiniin on suunnattu spotteja, jotta väri korostuu muuten niin valkoisessa tilassa. Tiskin yläpuolella on viisto katon alastulo, johon on upotettu halogen-valoja niin, että ne antavat valoa suoraan tiskin tason päälle, jonka ääressä työskennellään ja asioidaan. Valo on kohdistettu suoraan alas, jotta se ei häikäise tai luo häiritseviä varjoja. Myös pöytäryhmien ja rahien yläpuolella oleviin alastuloihin on upottu halogeneja. Alastulon ja katon välissä kulkee LED-valonauha, joka luo epäsuoraa valoa kattoon. Myös pitkän ikkunaseinän paneelien alla kulkee LED-valo, joka elävöittää ikkunaseinää erityisesti pimeällä, jolloin keinovalon efektit tulevat esiin.

Tilassa on paljon ikkunoita, joista tulee runsaasti luonnonvaloa, kahdesta eri suunnasta. Jotta luonnonvalon luoma valoisuus jatkuu koko tilassa, keulatilan kolme sisäseinää on valaistu LED-valolla, joka hohtaa Corian-levyn ja laminaattipaneelien takaa. Näin valo ei lopu tilassa yllättäen kesken. Seinävalaistuksen avulla tunne tilan mataluudesta heikkenee, sillä valaistu seinä houkuttelee katseita ja vahvistaa tilan vertikaalia vaikutelmaa (Entwistle 1999, 27). Hyvin valaistu pinta on houkutteleva, joten sama LED-valon ja Corianin luoma valoeffekti toistuu tiskin takaseinän syvennyksessä. Tiski on yksi tilan tärkeimmistä osista, joten sitä korostetaan valon avulla. Tiskin sokkelissa kulkee pitkä LED-valonauha, jonka avulla tiski vaikuttaa nousevan irti lattiasta, mikä keventää tiskin muuten niin raskasta rakennetta.

6 PROSESSIN ARVIOINTI

Ice Lounge kertoo suunnitelmana, kuinka monivaiheinen prosessi sisustussuunnittelu on. Aiheen rajauksen jälkeen työ eteni nykypäivän laivasisustamisen määrittämiseen vertailemalla eri laivojen sisustustyyliä. Näin hahmotin, millä keinoilla laivan sisätilan tunnelmaa voidaan rakentaa, mikä antoi perspektiiviä omaan suunnitteluprosessiin ja siihen kuuluviin valintoihin. Konkreettinen suunnittelutyö alkoi kolmen erilaisen teeman luonnostelulla. Teemojen kautta hahmottelin sekä tilan visuaalista ilmettä että toimivuutta, eli pyrin jo alusta asti käsittelemään tilaa kokonaisvaltaisesti. Teemojen ideaplanssit, luonnokset ja sisustusohjat tuovat selkeästi esille tilan tunnelman ja tyylin. Kyseisten dokumenttien avulla pystyin esittämään ideani havainnollisesti ohjaajille, joiden antama palaute ja ohjaus auttoivat kyseenalaistamaan ja kehittämään suunnitelmaa. Näin suunnittelusta muodostui vuorovaikutteinen prosessi, jossa nuoren suunnittelijan näkemykset yhdistyvät alan ammattilaisten kokemukseen.

Aiheena laivainteriöön suunnittelu oli kokonaisuudessaan haastava ja opettavainen. Työn alkuvaiheessa aihe vaikutti todella laajalta ja sisustettava tila kooltaan suurelta, mutta vähitellen aloin löytää keinoja, joilla pystyin rajaamaan ja hallitsemaan suunnitelmaa. Laiva toimii julkisena tilana ja merellä liikennöivänä kulkuvälineenä, joten se asettaa itsessään jo monia vaatimuksia esimerkiksi kalusteiden ja materiaalien suhteen. Työn kautta tutustuin tarkemmin eri materiaalien ominaisuuksiin, kuten tekstiilien paloturvallisuuteen, ja löysin myös aivan uusia materiaaleja, kuten Corian-komposiittimateriaalin ja noraplan®-kautsupäällysteen. Pääsin tutustumaan jokaiseen materiaaliin hyvin konkreettisesti Aprocosin materiaalinäytteiden ja -esitteiden avulla,

mistä kertyi arvokasta tietoa sekä suunnitelmaa että itseäni varten. Myös laivan arkkitehtuuri on hyvin rajallinen. Esimerkiksi Tallink Starin keulatilán korkeus on todella matala suhteessa tilán käyttöön julkisena tilana. Myös tilán L-muotoinen pohja oli haasteellinen, koska se jakoi tilaa kahteen osaan, joiden tuli muodostaa kuitenkin yhtenäinen kokonaisuus. Keulatilassa on runsaasti ikkunoita, kahdella seinällä, mikä taas vaikutti erityisesti kalusteiden sijoitteluun ja valaistukseen. Runsas luonnonvalo hallitsee tilaa, joten päätin korostaa syntyvää valoisuutta valkoisilla pinnoilla ja vaalealla yleisilmeellä.

Suunnitelman tavoite laivasisustamisen uudistamisesta näkyy erityisesti lounge-tilán sisustuksellisessa teemassa, joka luo tilasta poikkeuksellisen pelkistetyn ja selkeän. Ice Loungen teema ammentaa muotonsa luonnosta, jäälohkareista, mikä näkyy koko tilaa hallitsevassa geometrisessä muotokielessä. Teema on tunnistettavissa, mutta se ei ole liioiteltu, vaan tilán tunnelma säilyy kauttaaltaan tasapainoisena. Ice Loungen teema havainnollistaa, kuinka moniulotteinen ja mielenkiintoinen tila voi olla, vaikka se perustuu vain yhteen yksinkertaiseen muotoon. Geometrinen suunnikas toistuu tilán eri elementeissä, kuten moduulirakenteisessa paneeliseinässä. Suunnitelma esittää ideatasolla kyseisen moduuliratkaisun, jonka käyttö tehostaa laivan sisätilán varsinaista kokoamista.

Kaiken kaikkiaan Ice Loungen sisustussuunnitelma kuvaa sitä, kuinka ennakkoluulottomasti myös rajallista laivainteriööriä voidaan suunnitella ja käsitellä. Suunnitelma toimii konseptina, eli se tarjoaa ratkaisuja, jotka soveltuvat pikalaivoihin yleensä, ei pelkästään Tallink Stariin. Suunnitelma on muunneltavissa ja sen luoma tunnelma on aikaan ja paikkaan sitomaton. Täten suunnitelma ulottautuu nykypäivästä tulevaisuuteen.

LÄHTEET

Ahonen, Eino, Kallonen, Raija & Ryyänen, Tiia 2001: Palosuojatut tekstiilit – ominaisuudet ja käyttö. Espoo: Valtion teknillinen tutkimuskeskus.

Anttila, Pirkko 2005: Ilmaisui, teos, tekeminen ja tutkiva toiminta. Helsinki: Akatiimi Oy.

Anttila, Pirkko 1998: Tutkimisen taito ja tiedon hankinta. Taito-, taide- ja muotoilualojen tutkimuksen työvälaineet. Helsinki: Akatiimi Oy.

DuPont™ Corian® 2010. Corian® tietoa. Saatavissa:
http://www2.dupont.com/Corian/fi_FI/. [viitattu: 18.4.2010]

Entwistle, Jill 1999: Designing with light: bars and restaurants. Crans-près-Céligny: Roto Vision.

Haatainen, Pentti 2000: Yleiset säännöt, ohjeet ja standardit laivatekniikassa. Teoksessa Laivatekniikka. Modernin laivarakennuksen käsikirja. Toim. Pekka Räsänen, Turun ammattikorkeakoulu. Helsinki: Gummerus. Kappale 17.

Heikkinen, Hannu L. T. 2007: Toimintatutkimus – toiminnan ja ajattelun taitoa. Teoksessa Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1. Metodien valinta ja aineistonkeruu: virikkeitä aloittelevalle tutkijalle. Toim. Juhani Aaltola & Raine Valli. 2. korjattu ja täydennetty painos. Jyväskylä: PS-Kustannus. 196–211.

Heikkinen, Hannu L. T., Huttunen, Rauno & Kakkori, Leena 1999: Toiminta, tutkimus ja totuus. Teoksessa Siinä tutkija missä tekijä. Toimintatutkimuksen perusteita ja näköaloja. Toim. Hannu L. T. Heikkinen, Rauno Huttunen & Pentti Moilanen. Jyväskylä: Atena Kustannus. 111–135.

Heikkinen, Hannu L. T. & Jyrkämä, Jyrki 1999: Mitä on toimintatutkimus? Teoksessa Siinä tutkija missä tekijä. Toimintatutkimuksen perusteita ja näköaloja. Toim. Hannu L. T. Heikkinen, Rauno Huttunen & Pentti Moilanen. Jyväskylä: Atena Kustannus. 25–62.

Hirsjärvi, Sirkka, Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2009: Tutki ja kirjoita. 15. uudistettu painos. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Karikoski, Aarno 2000: Laivatekniikan kehitys ja sitä ohjaavat organisaatiot. Teoksessa Laivatekniikka. Modernin laivarakennuksen käsikirja. Toim. Pekka Räsänen, Turun ammattikorkeakoulu. Helsinki: Gummerus. Kappale 1.

Kiviniemi, Kari 1999: Toimintatutkimus yhteisöllisenä prosessina. Teoksessa Siinä tutkija missä tekijä. Toimintatutkimuksen perusteita ja näköaloja. Toim. Hannu L. T. Heikkinen, Rauno Huttunen & Pentti Moilanen. Jyväskylä: Atena Kustannus. 63–83.

Lauritzon's 2010. Pro-julkitilakankaat. Saatavissa:

<http://www.lauritzon.fi/index.php?content=listFabrics&collectionId=6&pageId=1>
[viitattu 18.4.2010]

Levander, Kai & Sillanpää, Kari 2000: Matkustaja-alukset. Teoksessa Laivatekniikka. Modernin laivarakennuksen käsikirja. Toim. Pekka Räsänen, Turun ammattikorkeakoulu. Helsinki: Gummerus. Kappale 18.

Lindroos, Heikki 16.3.2010. Ohjaus. Kouvola: Kymenlaakson ammattikorkeakoulu.

Lounge Design 2006. Toim. Martin Kunz. Köln: daab.

Mattila, Heikki 24.2.2010. Sähköpostikeskustelu. Helsinki: Aprocos Ky.

Mattila, Heikki & Mattila, Pirjo 4.3.2010. Haastattelu. Helsinki: Aprocos Ky.

Mattila, Pirjo 10.3.2010. Ohjaus. Helsinki: Aprocos Ky.

nora flooring systems Oy 2007. noraplan®. Saatavissa:

http://www.nora.eu/Products/Design/overview_fi.cfm?pfamnr=100. [viitattu 18.4.2010]

Pelastustoimi 2006. Sisusteiden paloturvallisuus. Saatavissa:

<http://www.pelastustoimi.fi/turvatietao/sisusteiden-paloturvallisuus>. [viitattu 1.4.2010]

Tallink Silja Oy. Tallink Silja Oy pähkinänkuoressa. Saatavissa:
<http://www.tallinksilja.com/fi/mainMenu/company>. [viitattu 27.2.2010]

Tallink Silja Oy – Tallink Star. Saatavissa: <http://www.tallinksilja.com/fi/ships/star>.
[viitattu 27.2.2010]

Virta, Teppo 2000: Sisustus. Teoksessa Laivatekniikka. Modernin laivarakennuksen käsikirja. Toim. Pekka Räsänen, Turun ammattikorkeakoulu. Helsinki: Gummerus. Kappale 43.

Wall, Bill 2008: Cuba and chess. Saatavissa: <http://www.chess.com/article/view/cuba-and-chess>. [viitattu 13.3.2010]

KUVALUETTELO

Kuva 1. Tallink Star. Aprocos Ky 2007.

Kuva 2. Sunset Bar. Tytti Hermunen 2010.

Kuva 3. Käsitekartta. Tytti Hermunen 2010.

Kuva 4. Viitekehys. Tytti Hermunen 2010.

Kuva 5. Näkymä Sunset Barista. Tallink Silja Oy 2010. Saatavissa:

<http://imagebank.tallink.com:8080/webservice/client.php> [viitattu 27.2.2010]

Kuva 6. Viitteitä Afrikasta. Tytti Hermunen 2010.

Kuva 7. Peilipinta katossa. Tytti Hermunen 2010.

Kuva 8. Peilipinta seinällä. Tytti Hermunen 2010.

Kuva 9. Esimerkkejä sisusteiden syttymisherkkyydestä. Pelastustoimi 2006. Saatavissa:

<http://www.pelastustoimi.fi/turvatietao/sisusteiden-paloturvallisuus>. [viitattu 18.4.2010]

Kuva 10. Snack Time -kahvila ja Food Wave -ravintola. Tallink Silja Oy 2010. Saatavissa:

<http://imagebank.tallink.com:8080/webservice/client.php>. [viitattu 27.2.2010]

Kuva 11. Red Rose Bar Café ja Blue Deli. Viking Line Oy 2010. Saatavissa:

http://www.vikingline.fi/merella/viking_xprs/kansi_8.asp. [viitattu 27.2.2010]

Kuva 12. Bar da Vinci. Tallink Silja Oy 2010. Saatavissa:

<http://imagebank.tallink.com:8080/webservice/client.php>. [viitattu 27.2.2010]

Kuva 13. La Dolce Vita. Tallink Silja Oy 2010. Saatavissa:

<http://imagebank.tallink.com:8080/webservice/client.php>. [viitattu 27.2.2010]

Kuva 14. Elokuvan juliste. Daily Greencine 2003. Saatavissa:

<http://daily.greencine.com/archives/dolce-vita-poster>. [viitattu 19.4.2010]

Kuva 15. Luonnos kultanarujen käytöstä. Tytti Hermunen 2010.

Kuva 16. Luonnos Golden Black Loungen tiskistä. Tytti Hermunen 2010.

Kuva 17. Luonnos Aqua Loungen baaritiskistä. Tytti Hermunen 2010.

Kuva 18. Luonnos Aqua Loungesta. Tytti Hermunen 2010.

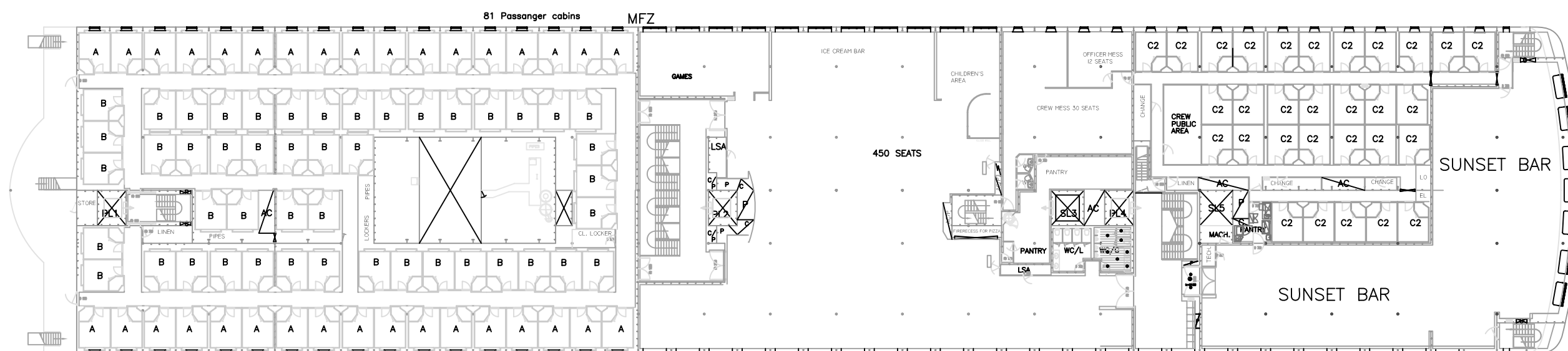
Kuva 19. Luonnos Light Loungesta. Tytti Hermunen 2010.

Kuva 20. Luonnos Light Loungen tiskistä. Tytti Hermunen 2010.

Kuva 21. Jäälohkareet. Mr. Barlow's Blog 2009. Saatavissa:

<http://mrbarlow.wordpress.com/2009/04/06>. [viitattu 18.4.2010]

Kuva 22. Paneeliseinän moduuli. Tytti Hermunen 2010.

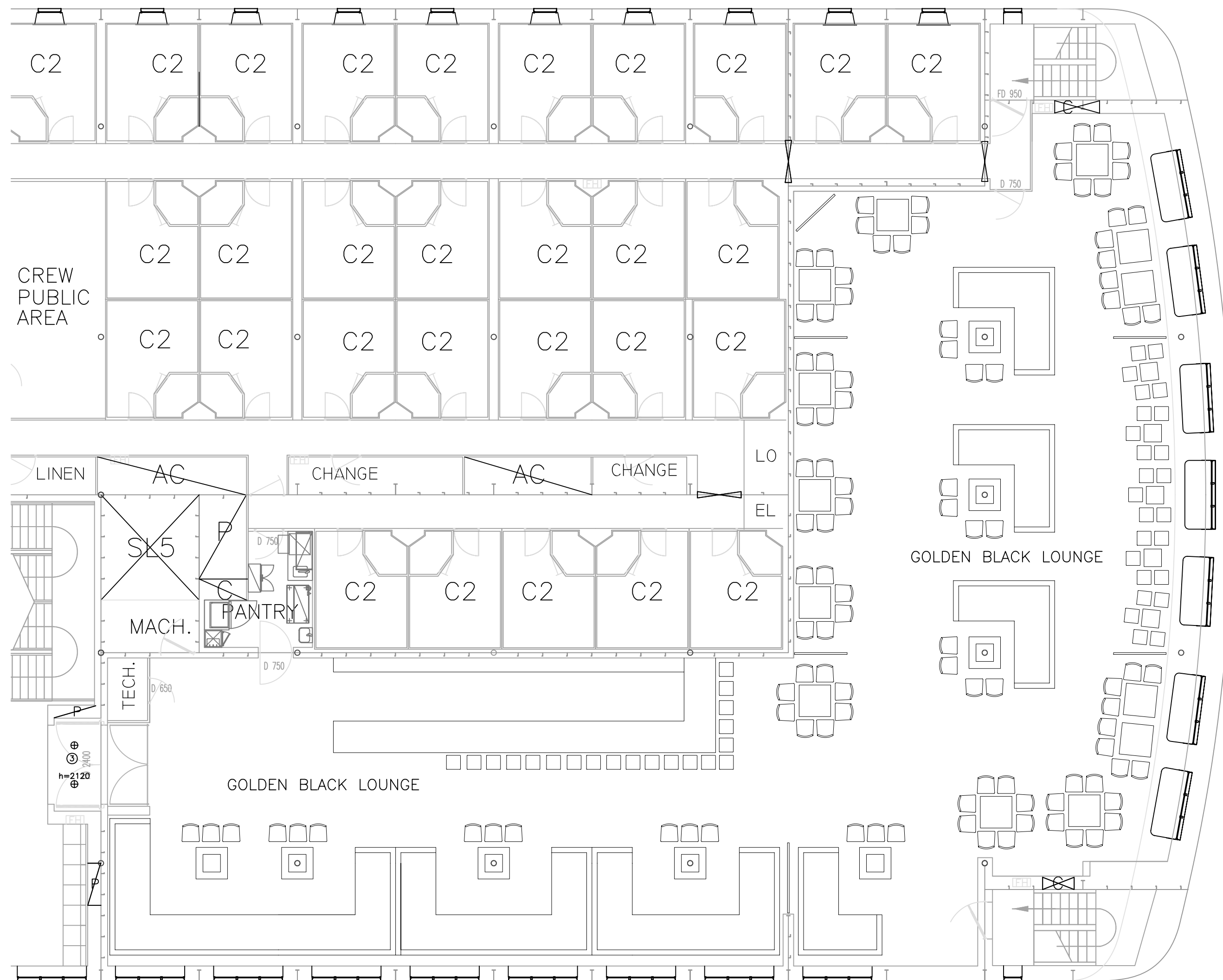

TALLINK STAR DECK 9

1:400

Golden Black Loungen ideaplanssi

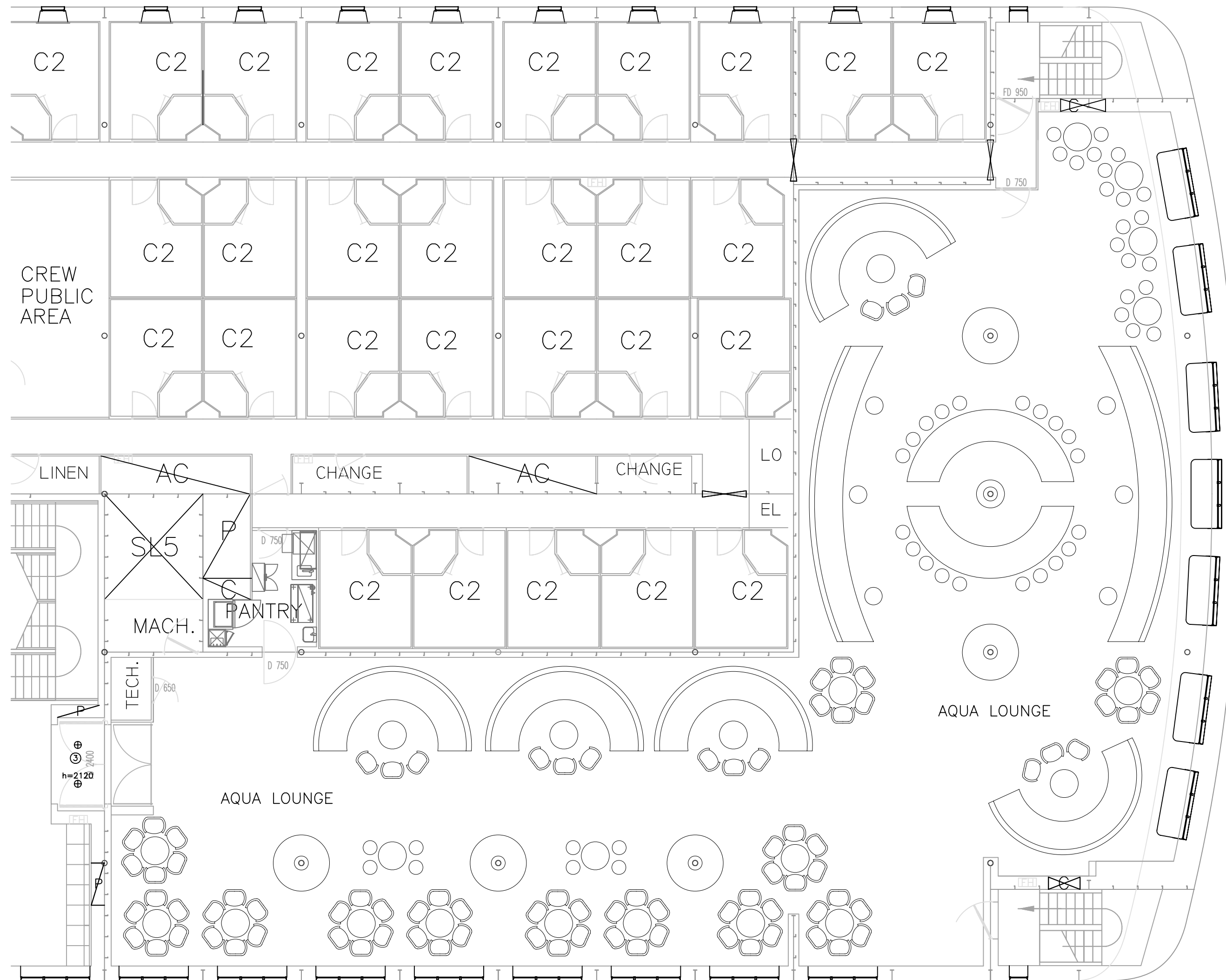

suunnittelukohteen nimi	mittakaava
Golden Black Lounge Tallink Star	1:100
suunnittelijan nimi ja pääväys	piirustuksen sisältö
Tytti Hermunen tel. +358 40 574 1126 tytti.hermunen@student.kyamk.fi	sisustusohja
	piirustuksen numero
	1/1
	9.3.2010 Kouvolaa

Aqua Loungen ideaplanssi

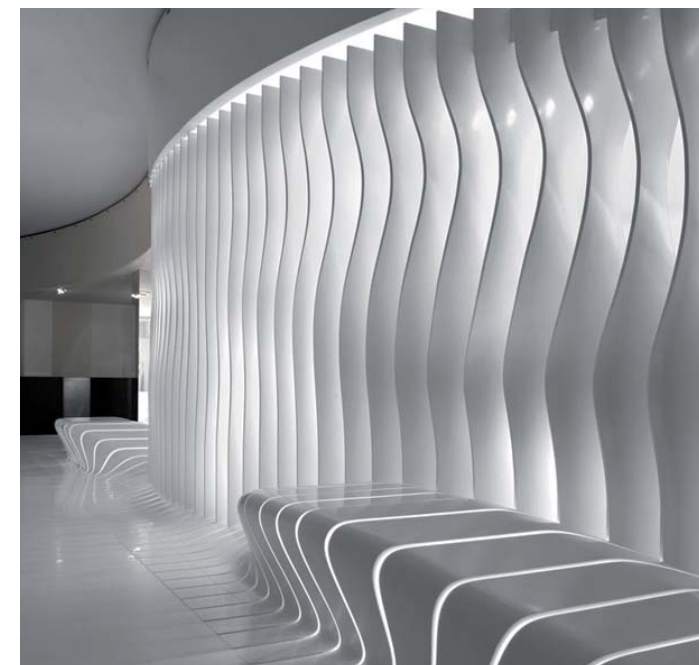

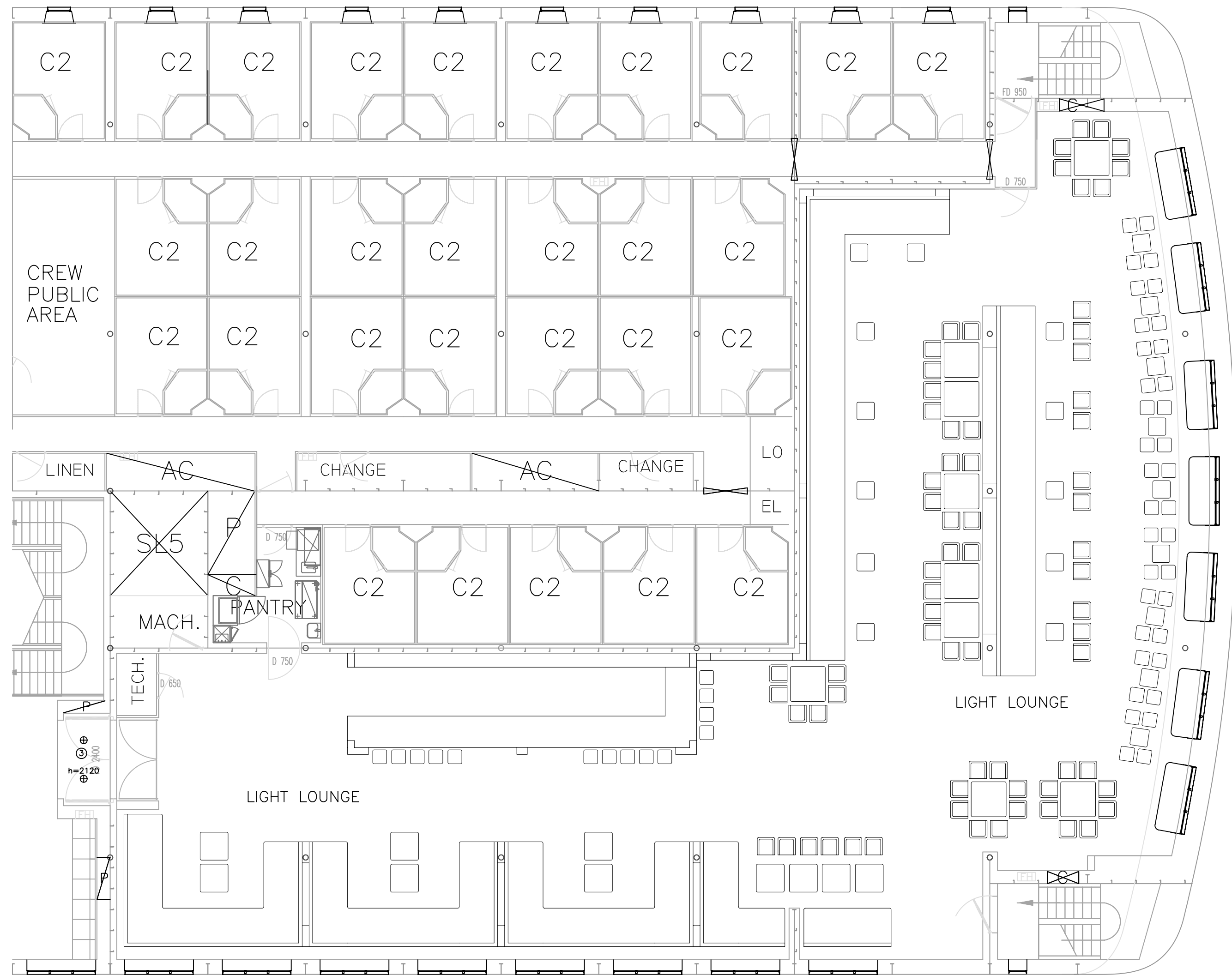

suunnitelukohteen nimi Aqua Lounge Tallink Star	suunnittelijan nimi ja päiväys Tytti Hermunen tel. +358 40 574 1126 tytti.hermunen@student.kyamk.fi	mittakaava 1:100	piirustuksen sisältö sisustuspiirros piirustuksen numero 1/1
---	--	---------------------	---

9.3.2010 Kouvo

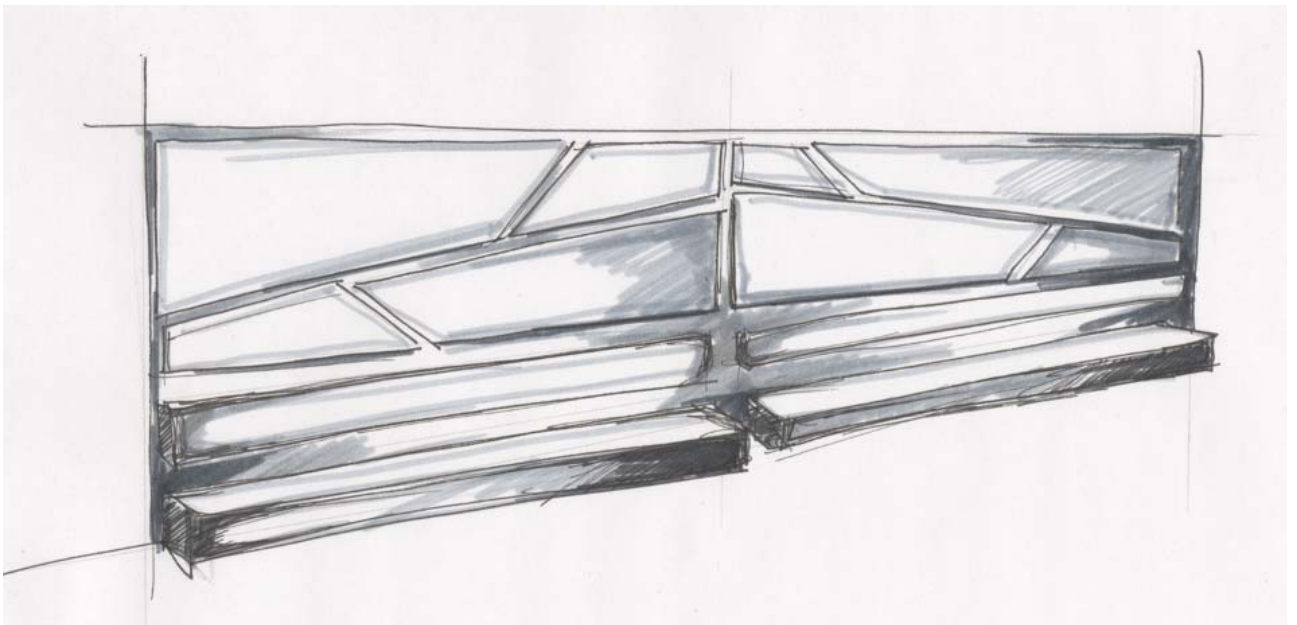
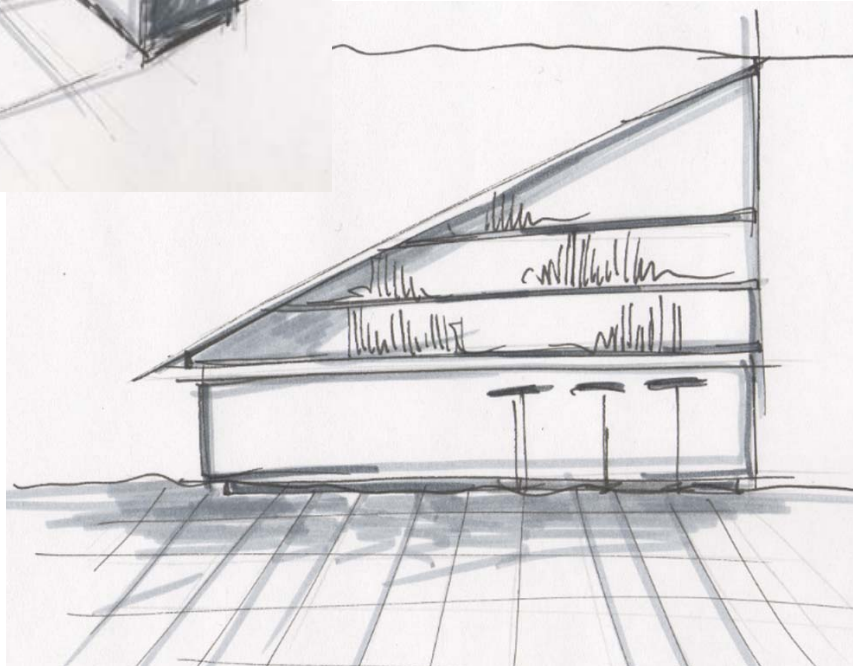
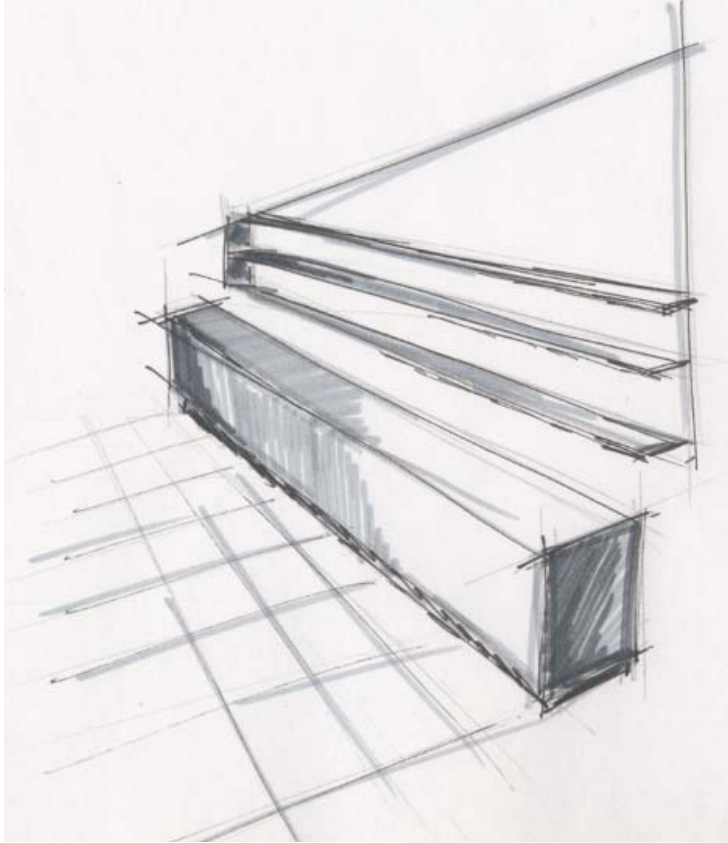
Light Loungen ideaplanssi

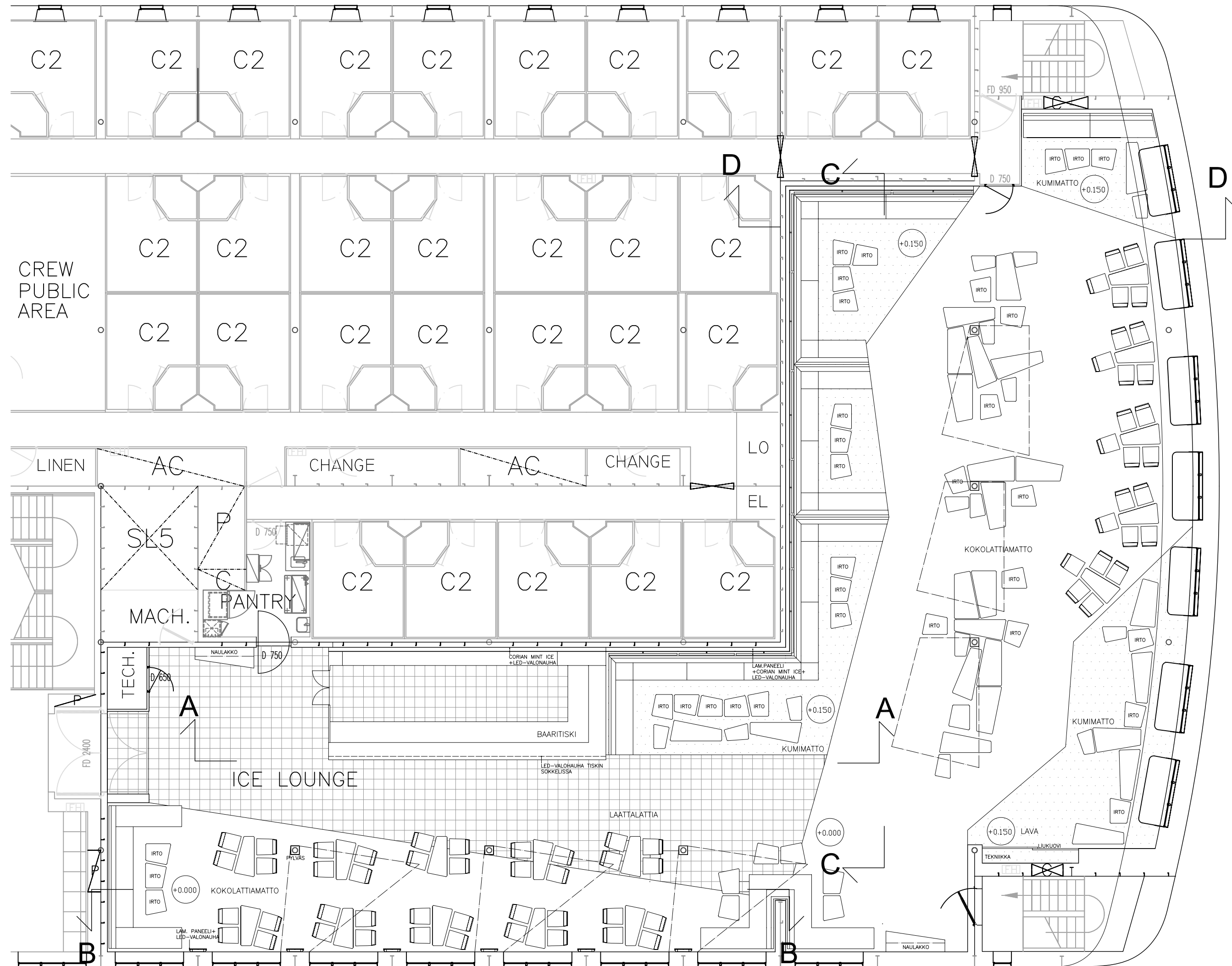

suunnittelukohteen nimi Light Lounge Tallink Star	mittakaava 1:100
suunnittelijan nimi ja päiväys Tytti Hermunen tel. +358 40 574 1126 tytti.hermunen@student.kyamk.fi	piirustuksen sisältö sisustusohjaaja piirustuksen numero 1/1

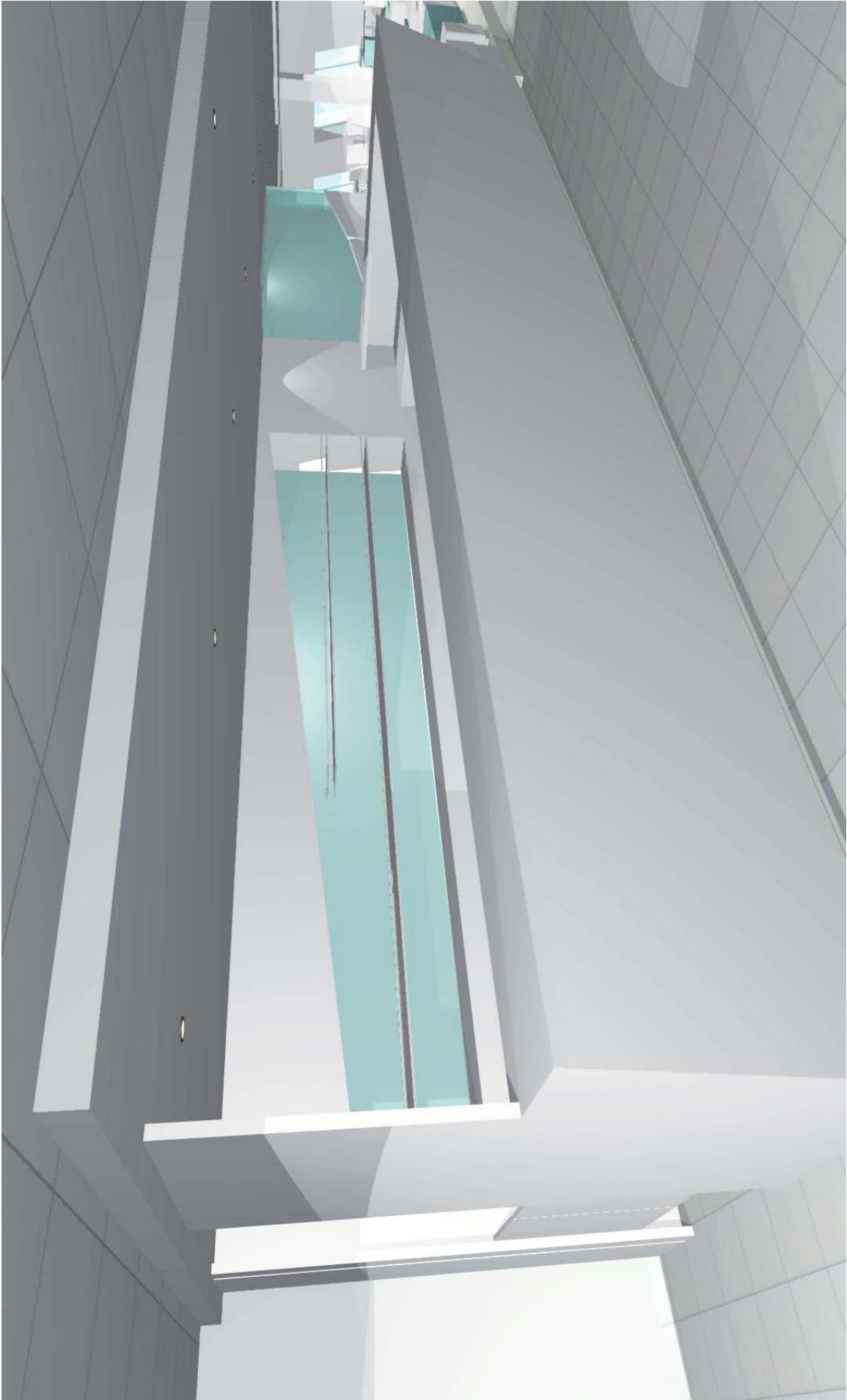
Jää-aiheen luonnostelu

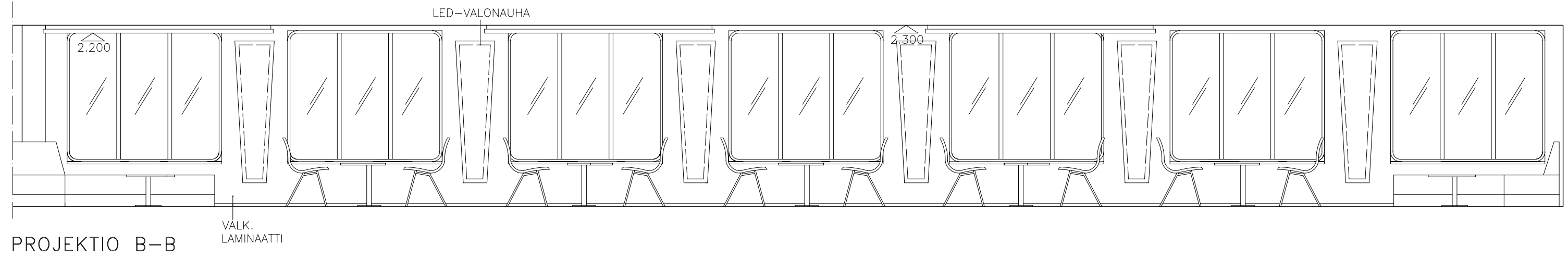
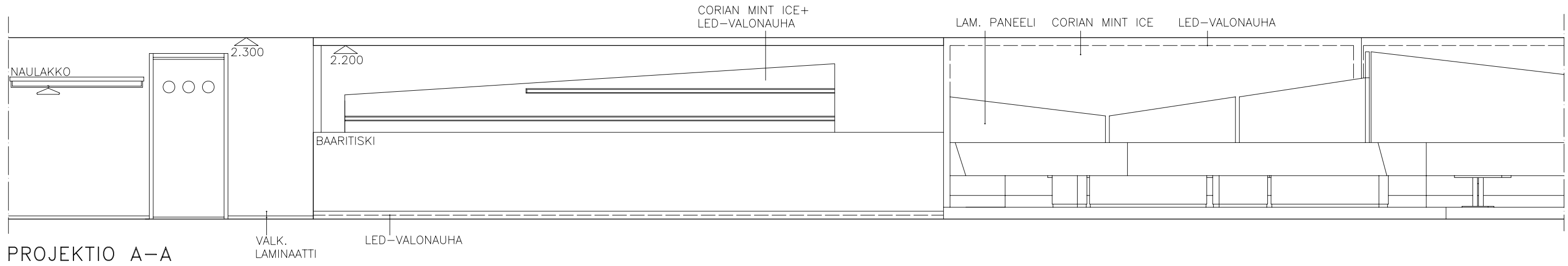
suunnittelukohteen nimi	mittakaava
Ice Lounge Tallink Star	1:100
suunnittelijan nimi ja päiväys	piirustuksen sisältö
Tytti Hermunen tel. +358 40 574 1126 tytti.hermunen@student.kyamk.fi	sisustuspohtija
	piirustuksen numero
	1/1
	20.4.2010 Kouvola

Baaritiski

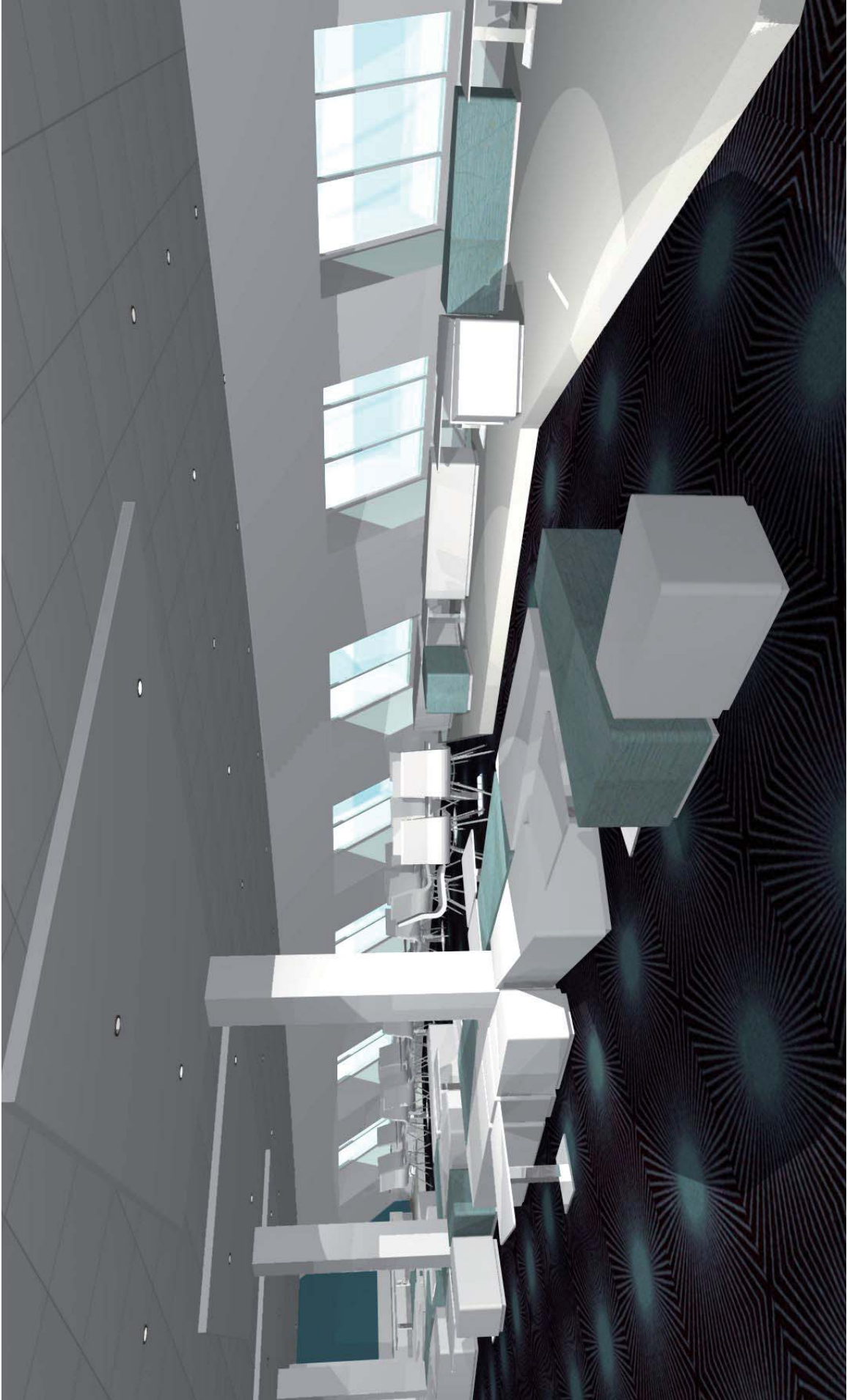
Pitkä ikkunaseinä

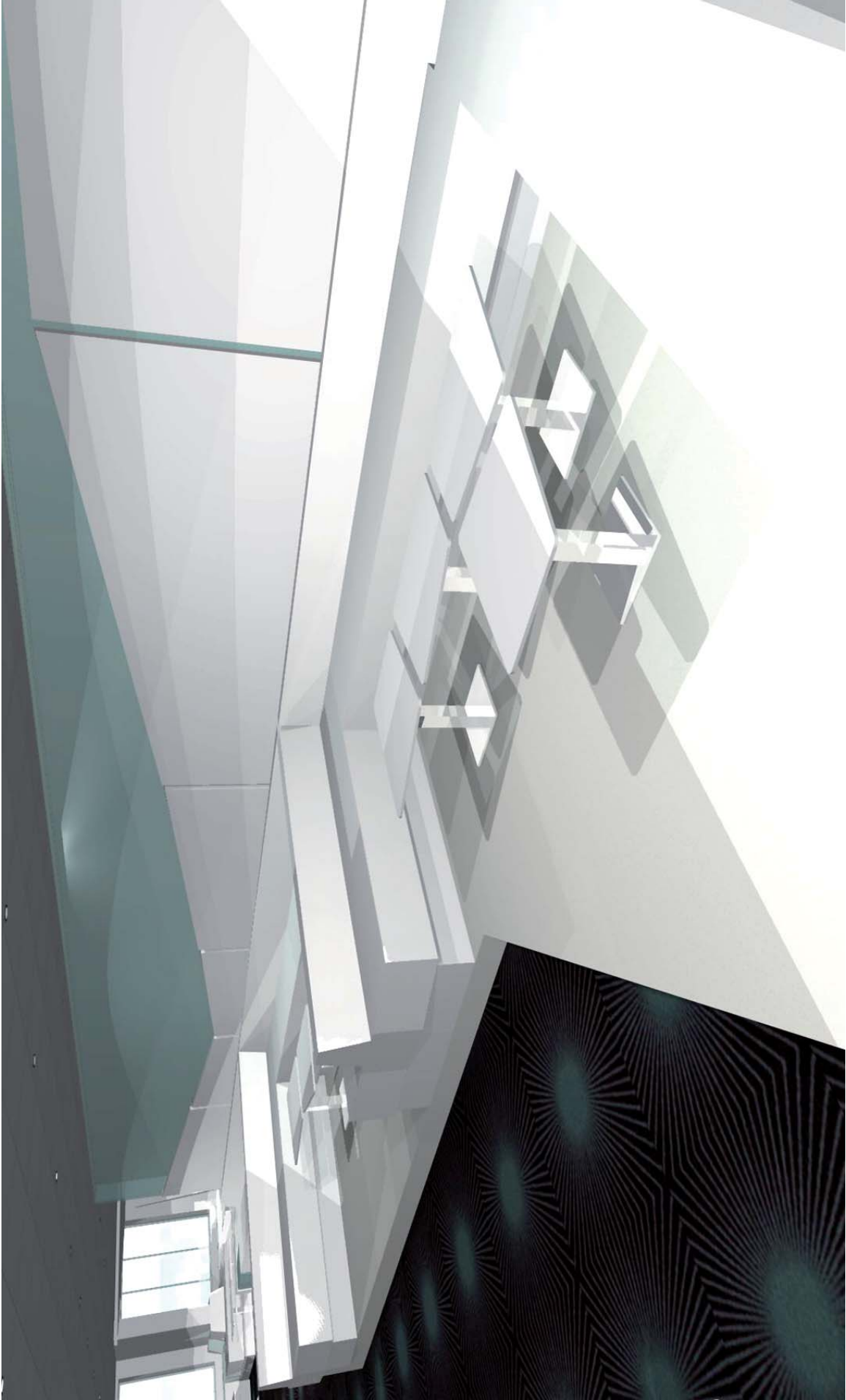

suunnittelukohteen nimi	piirustuksen sisältö	mittakaava
Ice Lounge Tallink Star	PROJEKTIOT A-A ja B-B	1:50
suunnittelijan nimi ja päiväys	piirustuksen numero	
Tytti Hermunen tel. +358 40 574 1126 tytti.hermunen@student.kyamk.fi	20.4.2010 Kouvola	1/1

Keulatila ja rahat

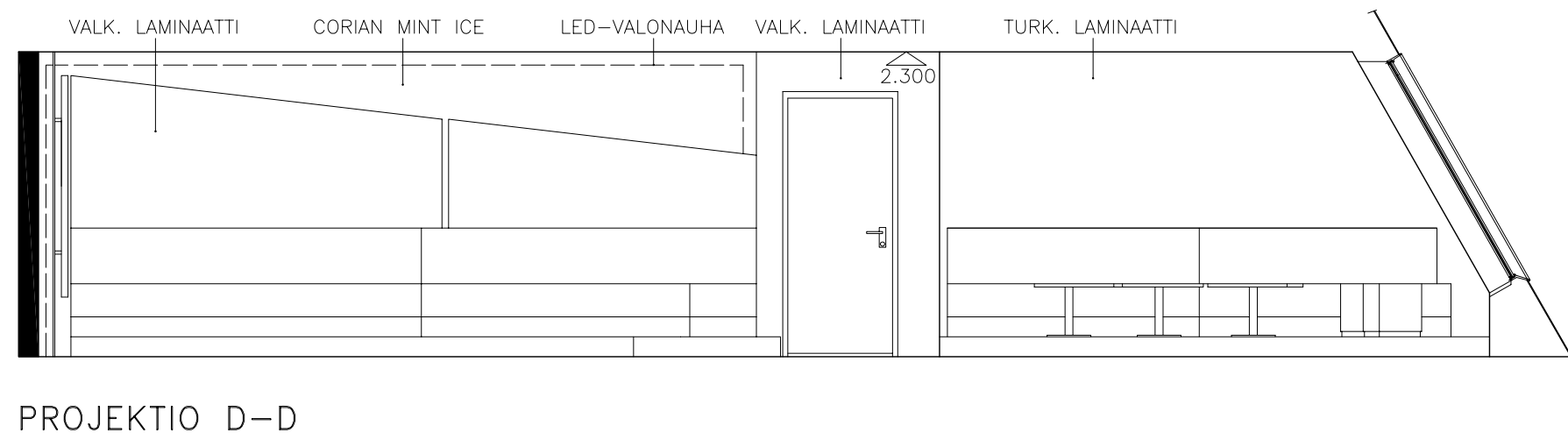
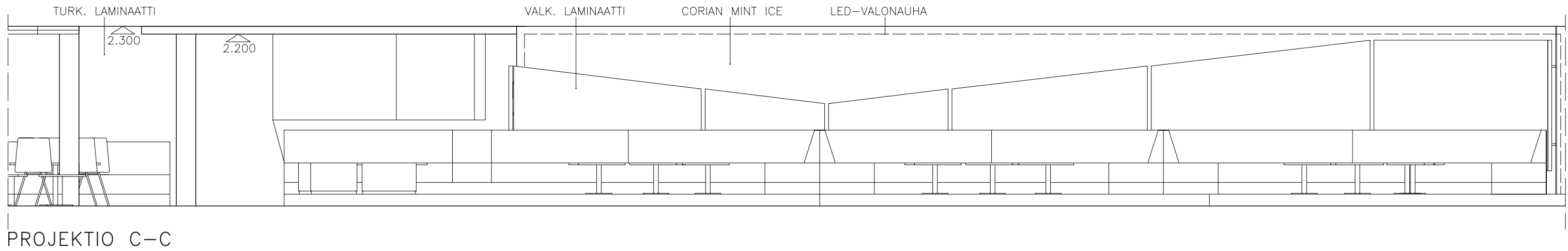

Moduulisohva

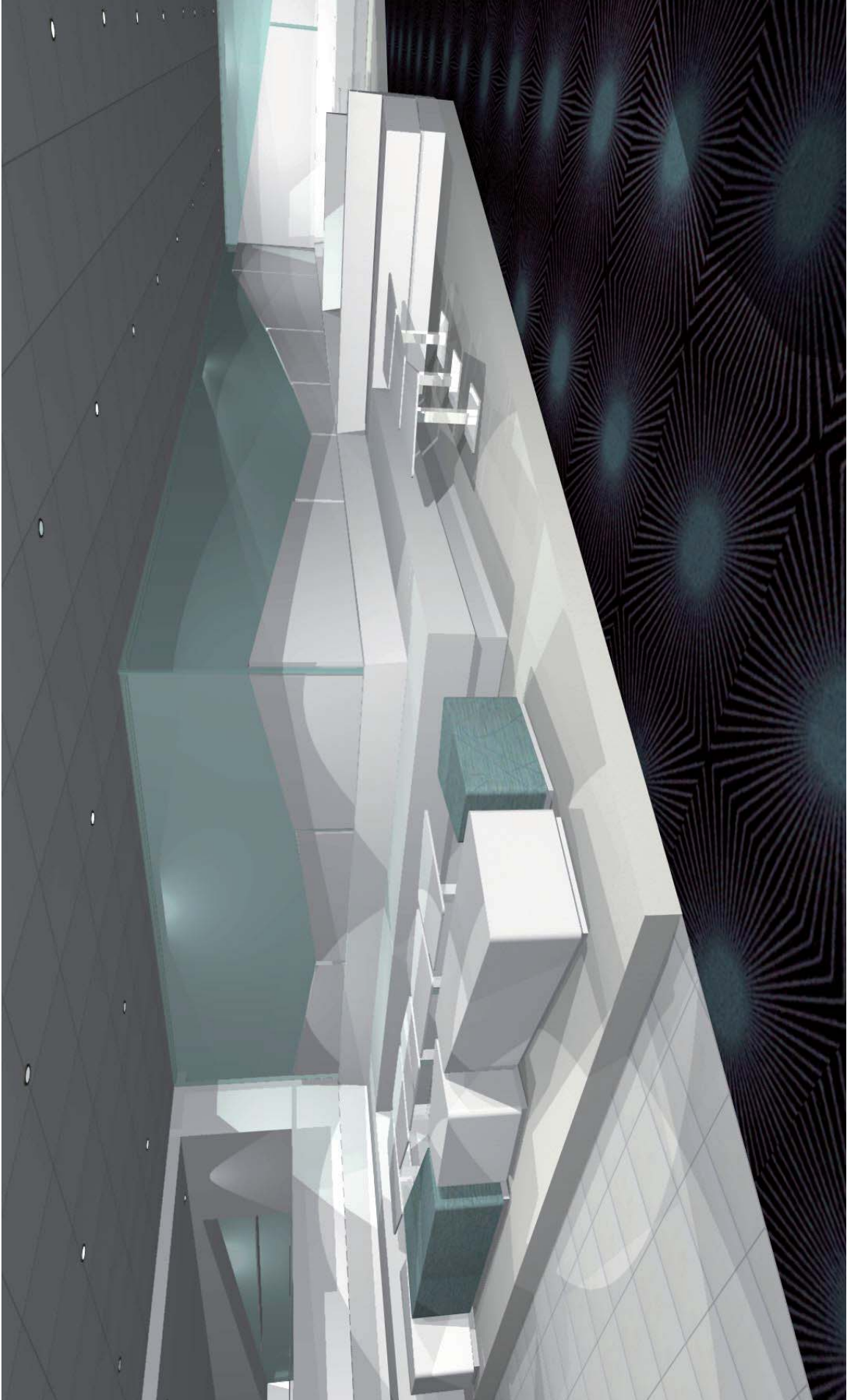
Kaareva ikkunaseinä

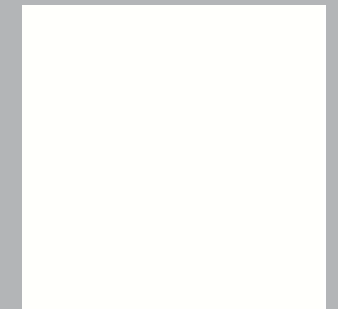
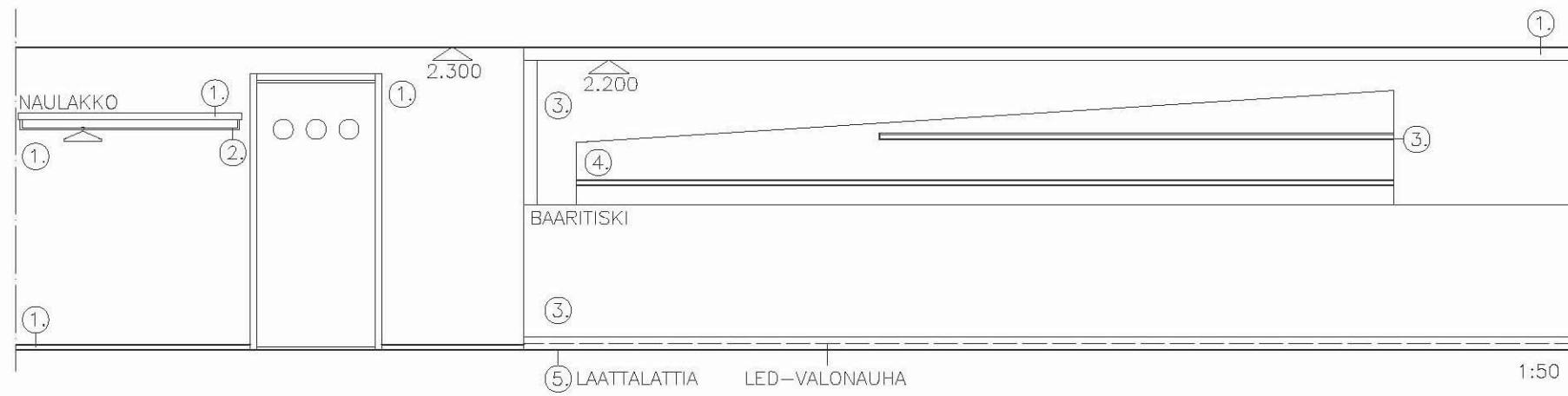

suunnittelukohteen nimi	piirustuksen sisältö	mittakaava
Ice Lounge Tallink Star	PROJEKTIOT C-C ja D-D	1:50
suunnittelijan nimi ja päiväys	piirustuksen numero	
Tytti Hermunen tel. +358 40 574 1126 tytti.hermunen@student.kyamk.fi	20.4.2010 Kouvola	1/1

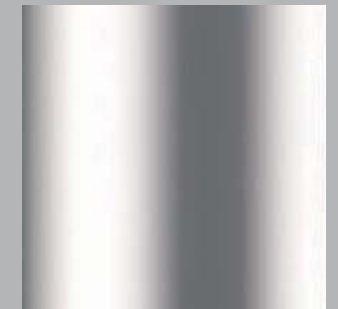
Paneeliseinä

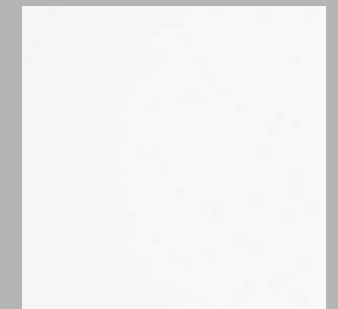
Kalusteet ja materiaalit 1/3

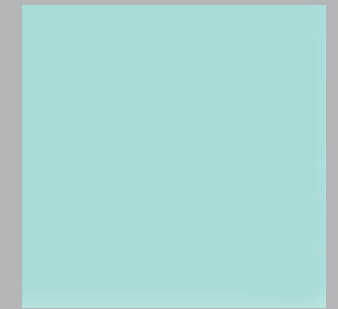
1. laminaatti Polar White F2255 Formica

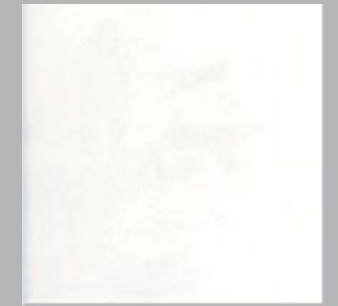
2. kromi

3. Corian Designer White DuPont™

4. Corian Mint Ice DuPont™

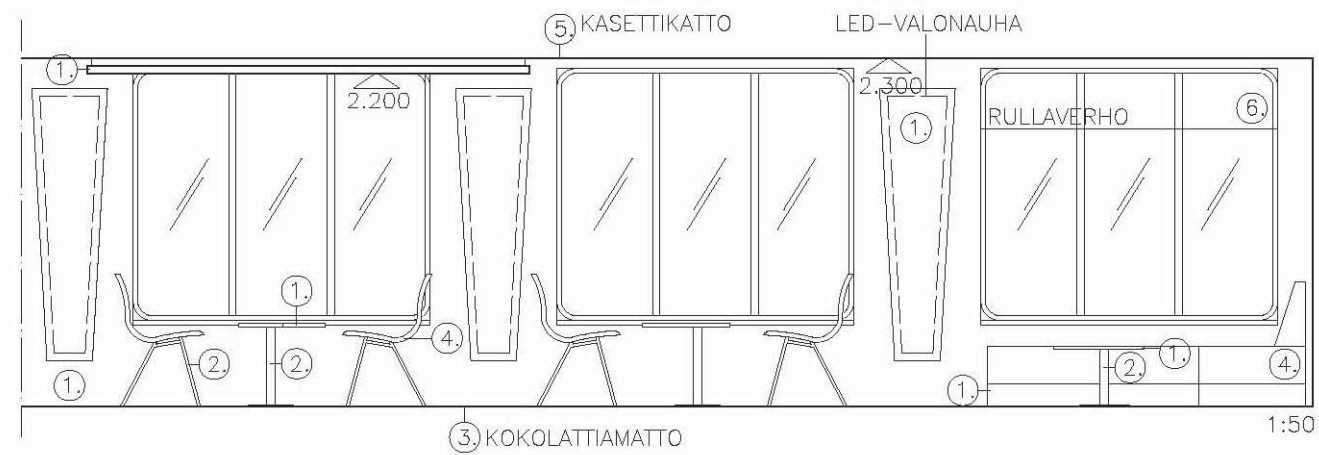

5. laatta Fashion KS17 RTV

Kalusteet ja materiaalit 2/3

Atlas chair, Lamphults

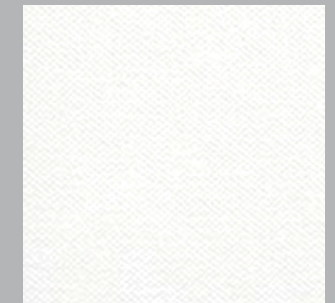
1. laminaatti Polar White F2255 Formica

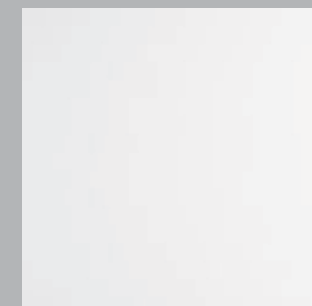
2. kromi

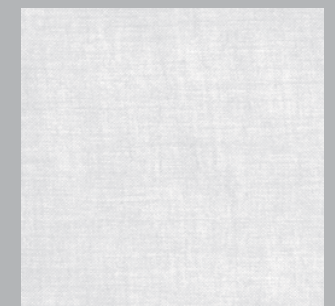
3. kokolattiamatto, Rising Sun, 80 % villa/20 % nylon, ege

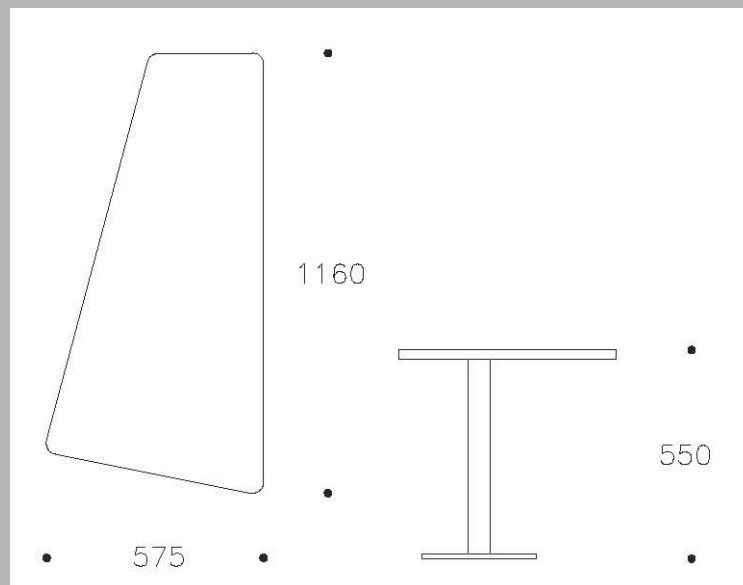
4. verhoilukangas, Silvertex 4004 SL1, Lauritzon's

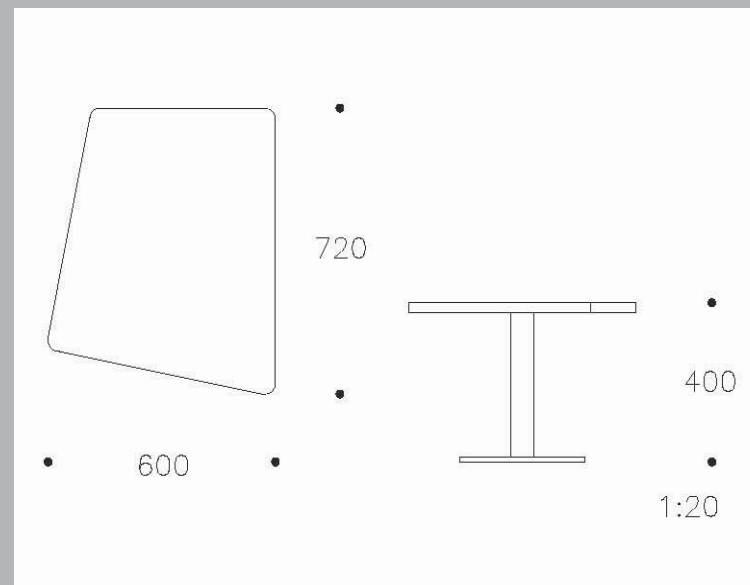
5. kasettikatto RAL 9010 Lautex Oy

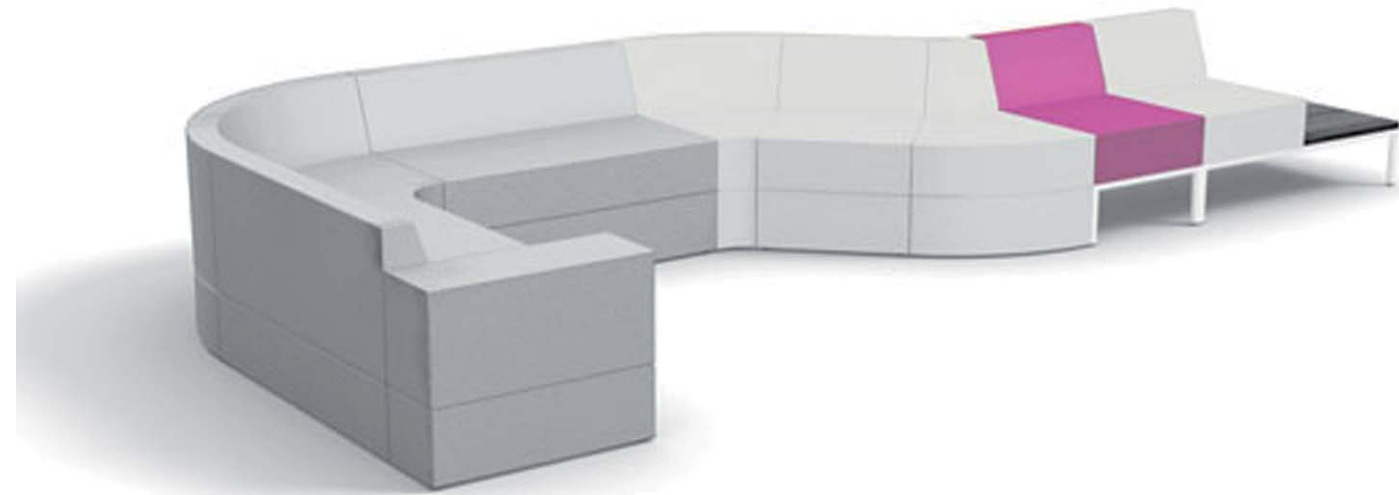
6. rulla-verho, etamine blanc 01 AURI

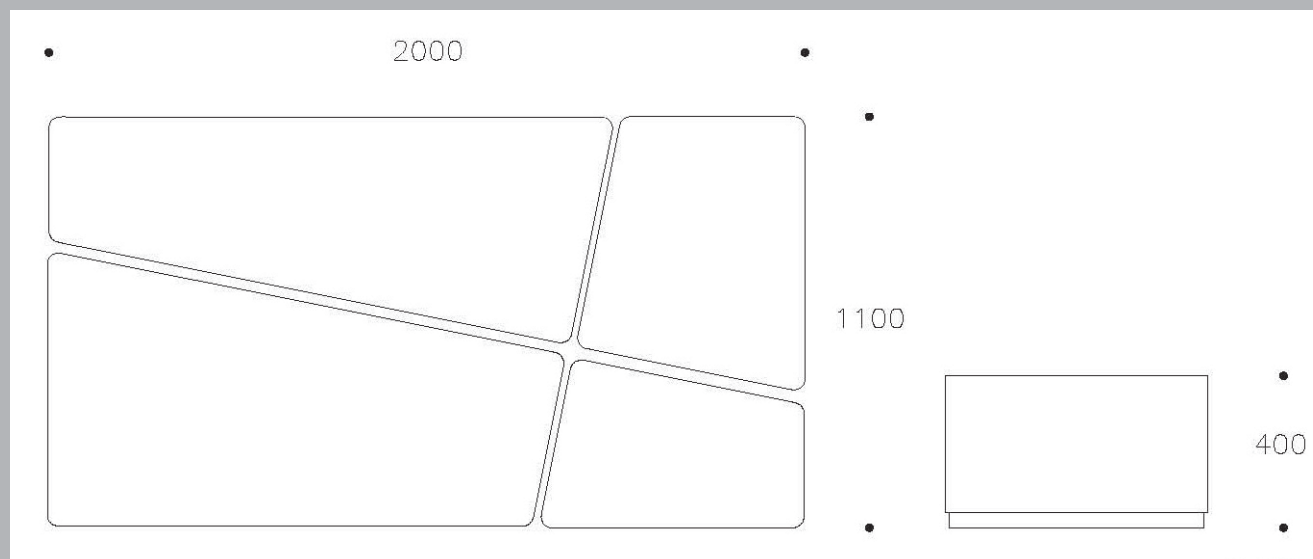
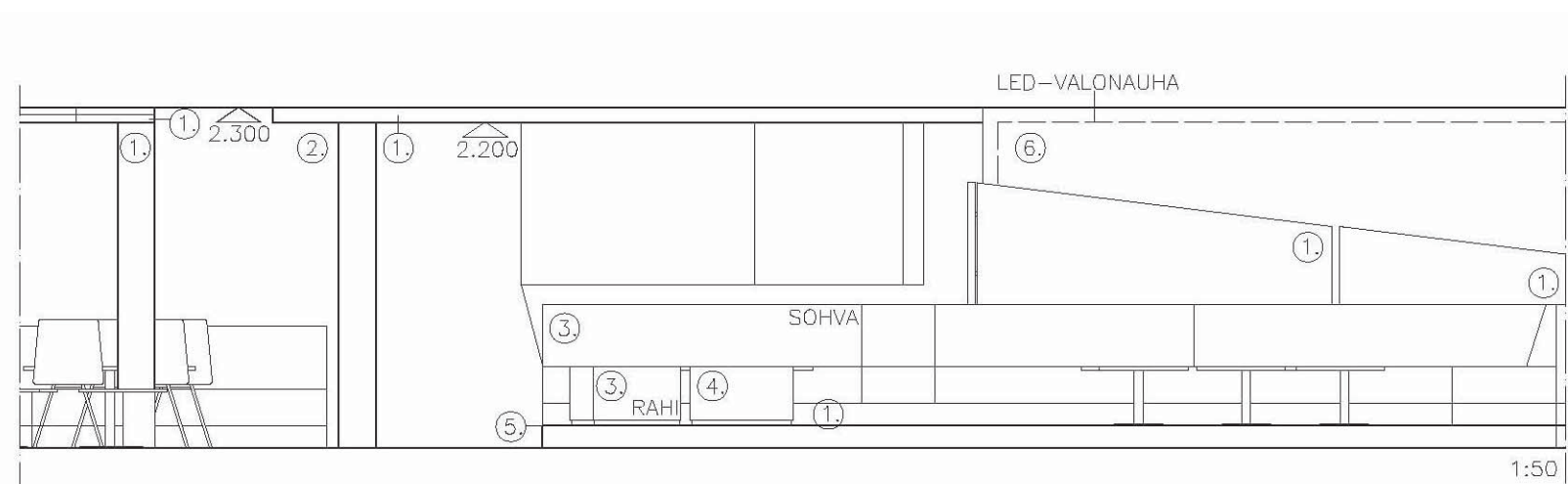
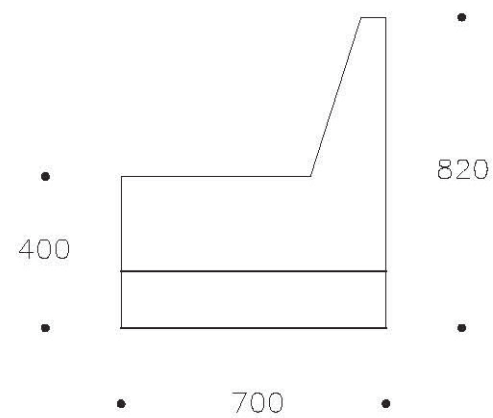
pöytä laippajalalla

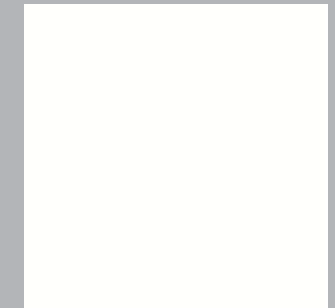
sohvapöytä laippajalalla

Moduulisohva, malliesimerkinä
Bricks-moduulisohva, Palau

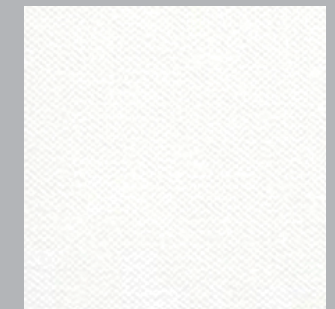
Diagonal-rahi, Martela

1. laminaatti Polar White F2255
Formica

2. laminaatti, Grotto F7846
Formica

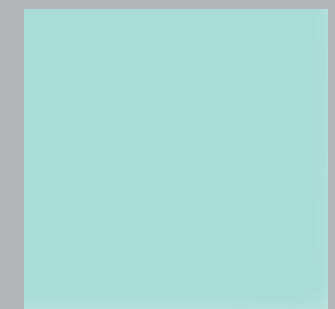
3. verhoilukangas, Silvertex 4004
SL1, Lauritzon's

4. vehoilukangas, Scribe 2767,
SL1, Lauritzon's

5. kumimatto, noraplan
signa malli 2944,
nora flooring systems Oy

6. Corian Mint Ice
DuPont™

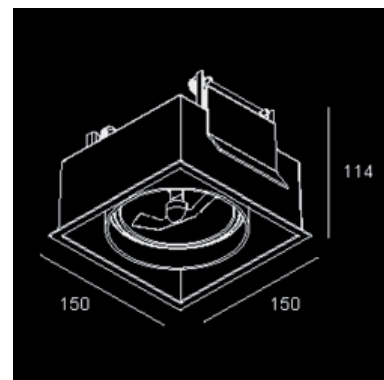
- Kasettikatto 600x600
- ⊕ 1. Kattoon upotettu halog. valaisin 150x150
- ⊕ 2. Kattoon upotettu halog. valaisin Ø 80
- ⊕→ 3. Kattoon upotettu, suunnattava halog. valaisin Ø 90
- 4. Alaslaskun yläpuolella kiertävä LED-valonauha

suunnittelukohteen nimi	mittakaava
Ice Lounge Tallink Star	1:100
suunnittelijan nimi ja päivitys	piirustuksen sisältö
Tytti Hermunen tel. +358 40 574 1126 tytti.hermunen@student.kyamk.fi	valaistus pohja ja alakatto
20.4.2010 Kouvola	piirustuksen numero
	1/1

Valaistus

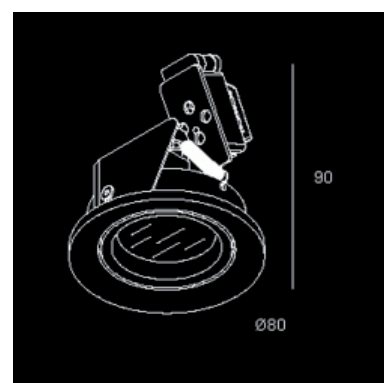
**1. Kattoon upotettu halogen-valaisin
150x150**

Grand Carree 111, Delta Light
202 24 11 W (valkoinen)
1xQR-LP111 max. 100 W, 12V

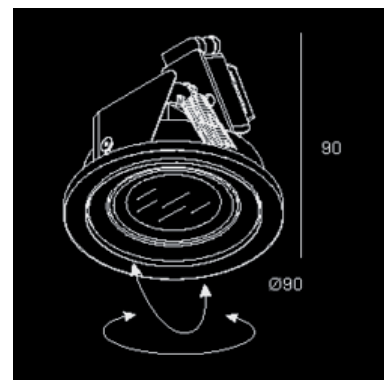
**2. Kattoon upotettu halogen-valaisin
Ø 80**

LUX S2, Delta Light
202 01 15 W (valkoinen)
1xQR-C51 max. 50 W, 12V

3. Kattoon upotettu, suunnattava halogen-valaisin Ø 90

LUXOR S2, Delta Light
202 01 14 W (valkoinen)
0°–35° / 350°
1xQR-C51 max. 50 W, 12V

4. Led-valo

Modular MONO, i-Led
koostuu LED-valonauhasta
IP 66

